

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR URLA BELEDİYESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	12
8.	EKLER.....	66

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekleri Tablosu (TL)	4
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu (TL).....	4
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu (TL)	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 yıllık (2020-2022) Seyri (TL)	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 yıllık (2020-2022) Seyri (TL)	6
Tablo 7: İdarenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler (TL).....	7
Tablo 8: İş Deneyim Tutarının Güncellenmesi	21

KISALTMALAR

EKAP	Elektronik Kamu Alımları Platformu
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükümünde Kararname
MERNİS	Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi
TAKBİS	Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi
ÜFE	Üretici Fiyatları Endeksi
Yİ-ÜFE	Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınmazların Değer Tespit Çalışmalarının Tamamlanarak Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması ve İlgili Formların Oluşturulmaması
2. Satış Suretiyle Elden Çıkarılan Hurdaların İlgili Muhasebe Hesabında İzlenmeye Devam Edilmesi
3. Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklara İlişkin Birikmiş Amortismanlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması
4. İlk Madde ve Malzeme Hesabına Kaydedilen Mal ve Malzemelerin Niteliği Değiştikten Sonra İlgili Hesapta İzlenmemesi
5. Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan İşçiler İçin Kıdem Tazminatı Karşılığı Ayrılmaması
6. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

B. Diğer Bulgular

1. Mal Alımı ve Yapım İşi İhalelerinde Hatalı Uygulamalar Bulunması
2. İmar Mevzuatına Aykırı Yapılarla İlgili Alınan Encümen Kararlarının Tebliğ Edilmemesi Sonucu Para Cezalarının Tahsil Edilmemesi ve Diğer Cezaların Uygulanmaması
3. İmar Kanunu Gereğince Alınması Gereken Otopark Bedellerinin Büyükşehir Belediyesince Tahsil Edilmesi
4. Emlak Vergisi Uygulamalarında Hatalar Bulunması
5. Taşınmaz Kiralamalarında Hatalı Uygulamalar Bulunması
6. Mal Alımı ve Yapım İşi İhalelerinin Sözleşme Aşamalarında Hatalı Uygulamalar Bulunması
7. Mevduat Faiz Gelirlerinden Kesilen Gelir Vergisi Stopajının Giderler Hesabı'na Kaydedilmemesi
8. Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Hatalı Uygulamaların Bulunması
9. İşletme Hakkının Devri Niteliğindeki Kiralamalarda KDV'nin Eksik Tahsil Edilmesi

10. Tahakkuk ve Tahsilatı Yapılmayan İmar Para Cezalarının Bulunması
11. Avans İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Bulunması
12. Kooperatiflerle Ortak Hizmet Projeleri Yapılması ve Projeler Kapsamında Taşınmaz Kullanılması
13. İdarenin Mülkiyetinde Bulunan Taşınmazın Vakfa Tahsis Edilmesi
14. Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Aşılması
15. İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullanılmaması
16. İdareye Ait Çocuk Bakım Evinin İşletme Giderleri İçin Bütçeden Kaynak Aktarılması
17. Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması
18. Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İşyerlerinin Bulunması
19. İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunan İş Yerlerinin Bulunması
20. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması
21. Eğlence Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İşyerlerinin Bulunması
22. Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsat Harcı Tahsil Edilmesine Esas Takibin Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahalli idareler" başlıklı 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Urla Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı olan 5216 ve 5393 sayılı Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir. Sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci

maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa’da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu’na göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Urla Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, Belediye Başkanı V. (Kayyum) ve 2 meclis üyesinden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun’a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Belediyenin teşkilat yapısında, doğrudan Belediye Başkanı Vekiline (Kayyuma) bağlı 15 birim belirlenmiştir. Bunlar, Özel Kalem Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü, Fen

İşleri Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, Veteriner İşleri Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Bilgi İşlem Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı olarak memurlar arasından atanan 1 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 6 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcısına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	269	105
Sözleşmeli Personel	-	30
Kadrolu İşçi	-	82
Geçici İşçi	-	-
Toplam	269	217
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	316

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe türleri ve kapsamı" başlıklı 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri 27.05.2016 Tarih ve 29724 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Urla Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Belediyenin 2022 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme

rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekleri Tablosu (TL)

Giderin Türü	Geçen Yılda Dev. Ödenek	Bütçelle Verilen Ödenek	Ek Bütçe ile Verilen Ödenek	Eklene/Düşülen Ödenek	Ödenek Toplamı	Bütçe Gideri Toplamı	İptal Edilen Ödenek	Ertesi Yıla Devreden Ödenek
Personel Giderleri	0,00	41.181.000	14.480.000	832.000	56.493.000	44.373.899,13	12.119.100,87	0,00
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	8.259.000	1.681.000	56.000	9.996.000	7.045.956,46	2.950.043,54	0,00
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	69.029.000	32.254.000	15.039.798,2	116.322.798,2	102.966.485,33	13.399.312,87	0,00
Faiz Giderleri	0,00	304.000	0,00	4.000	308.000	303.345,76	4.654,24	0,00
Cari Transferler	0,00	1.514.000	1.000.000	613.000	3.127.000	2.836.821,09	290.178,91	0,00
Sermaye Giderleri	816.852	124.867.000	28.835.000	-3.802.298,2	150.716.553,8	90.542.595,99	23.268.653,89	36.862.303,92
Sermaye Transferleri	0,00	600.000	0,00	-160.000	440.000	439.942,27	57,73	0,00
Borç Verme	0,00	31.000	0,00	0,00	31.000	132	30.868	0,00
Yedek Ödenek	0,00	14.215.000	0,00	-12.582.500	1.632.500	0,00	1.632.500	0,00
Toplam	816.852	260.000.000	78.250.000	0,00	339.066.852	248.509.178,03	53.695.370,05	36.862.303,92

Belediyenin 2022 mali yılı bütçesi ile 260.000.000,00 TL ödenek öngörölmüş olup, yıl içinde ek bütçe ile eklene 78.250.000 TL ve geçen yıldan devreden 816.852,00 TL ödenek ile birlikte 2022 yılı ödenek toplamı olan 339.066.852,00 TL olmuştur. Yıl içinde 248.509.178,03 TL bütçe gideri yapılmış 53.695.370,05 TL ödenek ise iptal edilmiştir

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu (TL)

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini(*)(**)	Tahsilat Tutarı	Ret ve İadeler	Net Tahsilat	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	86.220.000,00	67.124.819,98	1.353.097,92	65.771.722,06	76,28
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	94.100.000,00	62.273.953,47	1.413.851,75	60.860.101,72	64,68
04- Alınan Bağış ve Yardımlar İle Özel Gelirler	17.620.000,00	1.155.810,17	0,00	1.155.810,17	6,56
05- Diğer Gelirler	186.500.000,00	102.228.388,78	284.227,30	101.944.161,48	54,66
06- Sermaye Gelirleri	23.050.000,00	9.904.736,50	0,00	9.904.736,50	42,97

08-Alacaklardan Tahsilat	10.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Ret ve İadeler	-1.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	406.500.000,00	241.531.898,73	3.051.176,97	238.480.721,76	58,67

(*)Bütçe başlangıç gelir tahmini 328.250.000,00 TL olup, yıl içinde 78.250.000,00 TL gelir karşılığı ek ödenek alınmış ve bütçe gelir tahmini 406.500.000 TL'ye çıkarılmıştır.

(**) Ek ödenek için karşılık gösterilen gelir tutarı dahil edilmiş haliyle, Belediyenin "Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetveli"ne göre hazırlanmıştır.

Tabloya göre 2022 yılında net bütçe geliri %58,67 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%76,28), teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%64,68), alınan bağış ve yardımlar (%6,56), diğer gelirler (%54,66) ve sermaye gelirleri (%42,97) ile beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu (TL)

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Ödeneği	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
Personel Giderleri	56.493.000,00	44.373.899,13	78,55
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	9.996.000,00	7.045.956,46	70,49
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	116.322.798,20	102.966.485,33	88,52
Faiz Giderleri	308.000,00	303.345,76	98,49
Cari Transferler	3.127.000,00	2.836.821,09	90,72
Sermaye Giderleri	150.716.553,80	90.542.595,99	60,07
Sermaye Transferleri	440.000,00	439.942,27	99,99
Borç Verme	31.000,00	132	0,43
Yedek Ödenek	1.632.500,00	0,00	0,00
Toplam	339.066.852,00	248.509.178,03	73,29

Tabloya göre 2022 yılında bütçe giderleri %73,29 seviyesinde gerçekleşmiştir. Personel giderleri (%78,55), sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri (%70,49), mal ve hizmet alım giderleri (%88,52), faiz giderleri (%98,49), cari transferler (%90,72), sermaye giderleri (%60,07) ve sermaye transferleri (%99,99) gerçekleşme oranına ulaşmıştır.

İdarenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2021 yılının 2020 yılına, 2022 yılının 2021 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 yıllık (2020-2022) Seyri (TL)

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2020 Yılı (A)	2021 Yılı (B)	2022 Yılı (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%)	2022-2021 Değişim Oranı (%)
Vergi Gelirleri	31.665.494,23	38.965.781,94	67.124.819,98	23,05	72,27
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	24.167.143,74	46.169.295,04	62.273.953,47	91,04	34,88
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	2.614.490,18	2.181.345,71	1.155.810,17	-16,57	-47,01
Diğer Gelirler	37.400.100,11	58.288.671,41	102.228.388,78	55,85	75,38
Sermaye Gelirleri	316.591,20	2.212.080,33	9.904.736,50	598,72	347,76
Toplam	96.163.819,46	147.817.174,43	242.687.708,90	53,71	64,18
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Toplamı (-)	1.523.088,41	1.821.781,16	3.051.176,97	19,61	67,48
Net Toplam	94.640.731,05	145.995.393,27	239.636.531,93	54,26	64,14

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2022 yılında gelirler bir önceki yıla göre 93.641.138,66 TL'lik (%64,14) net artış göstermiştir. Bu çerçevede; vergi gelirlerinde 28.159.038,04 TL (%72,27), teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 16.104.658,43 TL (%34,88), diğer gelirlerde 43.939.717,37 TL (%75,38), sermaye gelirlerinde 7.692.656,17 TL (%347,76) artış yaşanmıştır. Alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler ise 1.025.535,54 TL (%47) azalmıştır. Kamu İdaresinin 2022 yılında gerçekleştirdiği arsa satışları sermaye gelirlerindeki artışta etkili olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 yıllık (2020-2022) Seyri (TL)

Bütçe Giderinin Çeşidi	2020 Yılı	2021 Yılı	2022 Yılı	2021-2020 Değişim Oranı (%)	2022-2021 Değişim Oranı (%)
Personel Giderleri	25.028.036,06	28.232.531,85	44.373.899,13	12,8	57,17
SGK Devlet Prim Giderleri	3.861.798,75	4.611.600,00	7.045.956,46	19,42	52,79
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	36.106.670,20	51.148.926,18	102.966.485,33	41,66	101,31
Faiz Giderleri	253.978,79	4.420,98	303.345,76	-98,26	6.761,50
Cari Transferler	790.611,95	2.527.849,64	2.836.821,09	219,73	12,22
Sermaye Giderleri	5.205.665,12	13.126.079,23	90.542.595,99	152,15	589,79
Sermaye Transferleri	294.602,48	259.736,28	439.942,27	-11,84	69,38
Borç Verme	4.074,95	15.692,52	132	285,1	-99,8
Toplam	71.545.438,30	99.926.836,68	248.509.178,03	39,67	148,69

İdarenin bütçe giderleri toplamı 2022 yılında 2021 yılına göre 148.582.341,35 TL (%148,69) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2022 yılında, personel giderlerinde 16.141.367,28 TL (%57,17), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinde 4.725.768,60 TL (%52,79), mal ve hizmet alım giderlerinde 51.817.559,15 TL (%101,31), sermaye giderlerinde 77.416.516,76 TL (%589,79), cari transferlerde 308.971,45 TL (%12,22), sermaye transferlerinde 180.205,99 TL (%69,38) ve faiz giderlerinde 298.924,78 TL (%6.761,50) tutarında artış bulunduğu görülmüştür. Faiz Giderlerindeki artış iç borç faiz giderlerine, sermaye giderlerindeki artış ise ağırlıklı olarak inşaat malzemeleri ve metal ürün alımları ile yol yapım giderlerine ilişkin ödemelerden kaynaklanmaktadır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın İdarenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2022 yılı Faaliyet Gideri 185.593.919,11 TL, Faaliyet Geliri 258.735.846,54 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 73.141.927,54 TL olarak gerçekleşmiştir.

İdarenin doğrudan hissedar olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: İdarenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler (TL)

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı	Hisse Oranı (%)
1	Urla İmar Turizm Tekn.Hizm. Tem. Otopark Hizm.Nakl. San.Tic.Ltd.Şti.	5.267.000,00	5.241.000,00	99,5
2	Urit Urla İnşaat Turizm İnsan Kaynakları San.Tic.Ltd.Şti.	9.531.000,00	9.531.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Urla Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “Çerçeve Hesap Planının Genel Yapısı” başlıklı 46’ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında

yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali Tabloların Hazırlanması" başlıklı 484 ve "Mizan Cetveli ve Düzenlenecek Temel Mali Tablolar ile Diğer Mali Tablolar" başlıklı 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın "Verilecek Defter, Mali Tablo, Belge ve Bilgilerin Çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer Belgelerin Verilme Yeri, Süresi ve Usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde personelin görev, yetki ve sorumlulukları açık şekilde belirlenmiş, çalışanlar tarafından “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili

eğitim alınmış ve etik s3zleşmeleri imzalanmıştır. Ancak, İdarede hassas g3vrelere ilişkin prosed3rleri tanımlanma çalışmaları ile yetki devri ve sınırlarını g3steren d3zenlemeler taslak aşamasında kalmış, personelin işe alınması, yer değiştirmesi, g3revde y3kselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesine y3nelik insan kaynakları politikaları belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

2020-2024 Stratejik Planı ile 2022 Yılı Performans Programı, 5018 sayılı Kamu Mali Y3netimi ve Kontrol Kanunu ile y3netmelik, rehber ve standartlardan oluşan diğer d3zenlemelere uygun olarak hazırlanmıştır.

Ancak, stratejik planda belirlenen amaç ve hedeflerin gerçekleşmesini engelleyebilecek kurumsal riskler ile iç kontrol risklerinin yıllık olarak tanımlanmamış, gerekleşe ihtimalleri değerlendirilmemiştir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdarede 3n mali kontrol sistemi kurulmuş olup, etkin şekilde çalıştığı, iş akış s3relerini g3steren yazılı dok3manların oluşturulduğu belirlenmiştir. Ancak, g3ncel risk tanımlamalarının yapılmaması nedeniyle riskleri ortadan kaldıracak, etkisini azaltacak kontrol faaliyetleri ile faaliyetleri gerçekleştirecek sorumlular belirlenmemiştir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdarenin faaliyet sonuçlarını ve değerlendirilmelerini içeren 2021 Yılı Faaliyet Raporu kurumun internet sitesinde yayınlanarak kamuoyuna duyurulmuştur. İdarenin bilgi y3netim sistemi yedeklemeyi, bilgi g3venliğini ve farklı verileri toplayarak analiz yapmayı sağlayan bir yapı şeklinde oluşturulmuştur.

İzleme Standartları

İdarede iç kontrol sisteminin performansının takip edilmesi, birimlerden gelen iç kontrol raporlarının değerlendirilmesi, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlık çalışmalarının y3r3t3lmesi amacıyla İç Kontrol İzleme ve Y3nlendirme Kurulu 3st y3netici onayıyla oluşturulmuştur. İdarede uygulanmakta olan İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı bulunmaktadır. Ancak, İdarede iç denetim biriminin kurulmadığı, t3m birimlerinin iç kontrol sistemini yılda en az bir kez değerlendirerek İç Kontrol İzleme ve Y3nlendirme Kuruluna raporlamadığı g3r3lm3řt3r.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Urla Belediyesinin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazların Değer Tespit Çalışmalarının Tamamlanarak Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması ve İlgili Formların Oluşturulmaması

İdarenin mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre değer tespitlerinin yapılarak muhasebe hesaplarına kaydedilmediği, Yönetmelik ekinde yer alan formların oluşturulmadığı ve cins tashihlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in “Kayıt ve Kontrol İşlemleri” başlıklı 5’inci maddesi gereği, tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli, maliyet bedeli belirlenemeyenlerin rayiç değer; tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlardan maliyet bedel ve rayiç değeri belirlenemeyenler ile orta malları ve genel hizmet alanları iz bedel üzerinden kayıtlara alınması gerekmektedir. Yönetmelik’in Geçici 1’inci maddesi ile 31.12.2017 tarihine kadar maliyet bedeli veya rayiç değeri üzerinden kayıtlara alınması gereken taşınmazların emlak vergi değeri ile geçici olarak kayıt altına alınması gerektiği düzenlenmiş, 31.12.2017 tarihi itibarıyla taşınmazların emlak vergi değeri ile kayıtlarda izlenmesi uygulaması son bulmuş ve idarelerin taşınmazlarını maliyet bedeli ya da rayiç değer üzerinden kayıtlarda izlemesi zorunluluğu başlamıştır.

Aynı Yönetmelik’in “Kayıt Şekli” başlıklı 7’nci maddesinde, kamu idarelerinin tapu kütüğünde adlarına tescilli olan taşınmazların kaydını Ek 2’deki “Tapuda Kayıtlı Olan

Taşınmazlar Formu”nda; tapu kütüğünde kayıtlı olmayan taşınmazların kaydını Ek 3’teki “Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu”nda; Ek 1’deki Kayıt Planının “Orta Malları” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 4’teki “Orta Malları Formu”nda; Ek 1’deki Kayıt Planının “Genel Hizmet Alanları” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 5’teki “Genel Hizmet Alanları Formu”nda; tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydını Ek 6’daki “Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu”nda yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydını tutacakları, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerce hazırlanan formların mali hizmetler birimince konsolide edilerek Yönetmelik’in ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı belirtilmiştir. Yönetmelik ekinde yer alan örnek formlara bakıldığında, taşınmazların parasal değerleri ve tapuda kayıtlı cins ve mevcut kullanım şekillerine ilişkin bilgileri de içerecek şekilde düzenlendiği görülmektedir.

İcmal cetvellerinin hangi bilgileri içerecek şekilde hazırlanacağı da Yönetmelik’te belirtilmiş olup kayıt planında belirtilen unsurların her biri için bir satır ayrılacağı ve bu taşınmazlara ilişkin adet, yüzölçümü ve değer toplamlarını ihtiva edecek şekilde düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede; İdarenin Yönetmelik’te öngörülen formlar ve icmal cetvelleri oluşturulmadığı için taşınmazların mali tablolarda eksik görüldüğü, muhasebe kayıtlarında bulunan taşınmazların maliyet bedeli ya da rayiç değer üzerinden izlenmediği ve taşınmazların cins tashihlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

İdarenin mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların Yönetmelik hükümlerine uygun olarak değerlendirme çalışmalarının tamamlanması, Yönetmelik ekinde yer alan formların hazırlanması ve söz konusu taşınmazların cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Satış Suretiyle Elden Çıkarılan Hurdaların İlgili Muhasebe Hesabında İzlenmeye Devam Edilmesi

İdare tarafından hurdaya ayrılan varlıkların Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumuna satılarak elden çıkarılmasına rağmen 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı’nda izlenmeye devam edildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'na ilişkin "Hesabın Niteliği" başlıklı 224'üncü maddesinde; çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların izlenmesi için bu hesabın kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Hesabın İşleyişi" başlıklı 225'inci maddesinde; hesapta kayıtlı varlıklardan satılmak suretiyle elden çıkarılanların satış bedelinin 100 Kasa Hesabı, 102 Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara, ayrılmış olan amortisman tutarının 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na borç, kayıtlı değerinin bu hesaba alacak kaydedileceği ayrıca kayıtlı değeri ile satış değeri arasındaki olumlu fark varsa 600 Gelirler Hesabı'na alacak, olumsuz fark varsa 630 Giderler Hesabı'na borç kaydedileceği, satış değerinin 800 Bütçe Gelirleri Hesabı'na alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabı'na borç kaydedileceği, bu hesapta kayıtlı varlıklardan diğer idare veya kuruluşlara bedelsiz olarak devredilenlerin kayıtlı değeri bu hesaba alacak, birikmiş amortisman tutarlarının 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na da borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemelerde, satışı yapılarak elden çıkarılan hurdalar bulunmasına rağmen 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na herhangi bir kayıt yapılmadığı, yalnızca 102 Bankalar Hesabı'na borç 600 Gelirler Hesabı'na alacak kaydı yapıldığı tespit edilmiştir. Bu durum bilançoda yer alan varlıklarda meydana gelen azalışların tam olarak takip edilmesini engellediği gibi gelirin hangi taşınırın satışı suretiyle elde edildiğinin takibini de zorlaştırmakta ve mali tabloda yer almaması gereken değerlerin varmış gibi görünmesine neden olmaktadır.

Hurdaya ayrılan taşınırların satış suretiyle elden çıkarılması durumunda 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda gerekli muhasebe kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklara İlişkin Birikmiş Amortismanlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

Kullanılma olanaklarını yitiren amortismanına tabi maddi duran varlıklardan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda izlenmesine karar verilenlerin yıl sonunda amortismanına tabi tutulmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 224'üncü maddesinde; 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nın, çeşitli nedenlerle kullanılma

olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik'in 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın işleyişini açıklayan 229'uncu maddesinde ise elden çıkarılacak maddi duran varlıklar ile diğer çeşitli duran varlıklar için ayrılmış olan amortisman tutarlarının bu hesaba alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Öte yandan, 47 Sıra No.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Amortisman ve Tükenme Payları Genel Tebliği'nin "Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin yedinci fıkrasında; çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren amortisman tabi maddi duran varlıklardan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda izlenmesine karar verilenlerin, amortisman tabi tutulmamış kısmının tamamının amortisman tabi tutulacağı; "Amortisman ve Tükenme Payının Muhasebeleştirilmesi" başlıklı 8'inci maddesinde ise ayrılan amortisman ve tükenme paylarının, 630 Giderler Hesabı'na borç, ilgisine göre 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 278 Birikmiş Tükenme Payları Hesabı veya 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na alacak kaydedilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre, maddi duran varlıklardan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda izlenmesine karar verilenlerin, amortisman tabi tutulmamış kısımlarının tamamının 630 Gider Hesabı kullanılarak yıl sonunda amortisman tabi tutulması gerekmektedir. Dolayısıyla, yıl sonu mali tablolarında 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı tutarı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı tutarının birbirine eşit olması gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen açıklamalara karşın yapılan incelemelerde, kullanılma olanağını yitiren ve bu nedenle 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda izlenen tutarların toplamı 2.435.078,71 TL iken 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nda kayıtlı bulunan tutarların 871.785,21 TL olduğu, dolayısıyla 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın 1.563.293,50 TL tutarında hatalı bilgi içerdiği tespit edilmiştir.

Kullanılma olanaklarını yitiren amortisman tabi maddi duran varlıklardan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda izlenmesine karar verilenlerin amortisman tabi tutulmamış kısımlarının tamamının yıl sonunda amortisman tabi tutulması gerekmektedir.

BULGU 4: İlk Madde ve Malzeme Hesabına Kaydedilen Mal ve Malzemelerin Niteliği Değiştikten Sonra İlgili Hesapta İzlenmemesi

İdarenin ihtiyaç duyulduğunda kullanılmak üzere satın aldığı ve depoladığı ilk madde ve malzeme niteliğindeki taşınır malların bir kısmının belediye atölyesinde işlendikten sonra demirbaş haline getirildiği halde aktifleştirilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel Muhasebe Kavramları ve İlkeleri ile Genel Yönetim Muhasebe Standartları, Kuralları ve Uygulanması" başlıklı 42'nci maddesine göre kurumların muhasebesinin, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin ikinci bölümünde belirlenen ve muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan temel muhasebe kavramları ile faaliyet sonuçları, bütçe uygulama sonuçları, nazım hesaplara ilişkin ilkeler ve varlıklar, yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar ilkelerinden oluşan bilanço ilkeleri ile üçüncü bölümünde belirlenen muhasebe standartları, kurallar ve uygulamalara ilişkin hükümler çerçevesinde yürütüleceği belirtilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin üçüncü bölümünde yer alan "İç İmkânlarla Üretilen Maddi Duran Varlıklar" başlıklı 20'nci maddesinde ise; kamu idarelerinin bizzat kendi imkânlarıyla ürettikleri maddi duran varlıkların üretimi için yapılan giderlerin işlem tarihindeki maliyet bedeli üzerinden ilgili varlık hesaplarına kaydedileceği belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubuyla ilgili 186'ıncı maddesinde de; kurumca faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen ve tahmini yararlanma süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlıklar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin Maddi Duran Varlıklar hesap grubunun işleyişine ilişkin 187'nci maddesinde; edinilen maddi duran varlıkların, maliyet bedeli ile hesaplara alınacağı, maliyet bedeline varlıkların elde edilmesinde yapılan her türlü giderin ilave edilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Yönetmeliğin 255 Demirbaşlar Hesabı'nın niteliğini açıklayan 198'inci maddesinde ise; kurum faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi uzun süre kullanılabilen varlıkların izlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, İdarenin ilk madde ve malzeme kapsamında ihtiyaç duyduğunda

kullanmak üzere aldığı malzemelerden bir kısmının marangoz atölyesinde işlendikten sonra masa, çit, piknik masası vb. ürünlerin üretildiği ancak muhasebe kayıtlarında aktifleştirilmediği tespit edilmiştir. Bu durum mali tablolarda 255 Demirbaşlar Hesabı'nın ve bu hesaba ilişkin 257 Birikmiş Amortisman Hesabı'nda yer alan tutarın eksik gözükmemesine neden olmaktadır.

İdarenin iç imkanlarıyla ürettiği demirbaş niteliğindeki malzemeleri ilgili hesabında izlemeli ve amortisman ayırması gerekmektedir.

BULGU 5: Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan İşçiler İçin Kıdem Tazminatı Karşılığı Ayrılmaması

İdarenin ortağı olduğu şirketten personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı kapsamında istihdam edilen işçiler için kıdem tazminatı karşılığı ayrılmadığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel Kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (c) bendine göre, ihtiyatlılık kavramı gereği, muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı bu Yönetmelik'te belirtilen durumlarda karşılık ayrılması gerekmektedir

Aynı Yönetmeliğin "Faaliyet Sonuçları Tablosu İlkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasının (d) bendinde, koşullu yükümlülüklerden kaynaklanan ve kamu idarelerinden kaynakların çıkışına neden olabileceği güvenilir bir biçimde tahmin edilen tutarlar için karşılık ayrılacağı ve faaliyet sonuçları tablosuna yansıtılacağı hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 281'inci maddesinde, 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'nın, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödenmesi öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı, 330'uncu maddesinde ise, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'nın, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş; Yönetmeliğin 282 ve 331'inci maddelerinde 372/472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'nın işleyişine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

Ayrıca Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı'nda 372/472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'nın yardımcı hesap kodlarında sürekli, geçici ve taşeron işçiler için ayrılacak kıdem tazminatı karşılıkları için ayrı ayrı yardımcı hesap kodları belirlenmiş olup belediye ve bağlı idarelerin şirketlerinde hizmet alımı sözleşmesi ile çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları için

ayrılan karşılıkların da niteliğine uygun olarak 372.03/472.03 Taşeron İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesabı'nda izlenmesi gerekmektedir

Yapılan incelemede, 696 sayılı KHK kapsamında işçi statüsünde çalıştırılan şirket personeli için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı, söz konusu personelin kıdem tazminatlarının doğrudan gider yapılarak ödendiği tespit edilmiştir.

İdarenin ortağı olduğu şirketinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı kapsamında istihdam edilen işçiler için kıdem tazminatı karşılığı ayrılmaması bilanço ve faaliyet sonuçları tablolarının hatalı sonuç üretmesine sebebiyet vermekte olup, bu kapsamdaki işçiler için kıdem tazminatı karşılığı ayrılması gerekmektedir.

BULGU 6: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması

Yıl içerisinde yapımı devam eden yapım işlerine ait harcamaların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'na alınmadan doğrudan ilgili duran varlık hesabına kaydedildiği; önceki dönemlerde 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlenip geçici kabulü yapılan bazı yapım işlerinin ise ilgili duran varlık hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'na ilişkin 204 ve 205'inci maddelerine göre, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihe kadar, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihe kadar 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlenmesi, bu hesapta izlenen tutarlardan tamamlanıp geçici kabulü yapılanların ise ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, 2022 yılında yapımı devam eden yapım işlerine ait harcamaların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'na alınmadan doğrudan ilgili duran varlık hesabına kaydedildiği; önceki dönemlerde 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlenip geçici kabulü yapılan yapım işlerine ait 1.845.486,79 TL'nin ise ilgili duran varlık hesaplarına aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Yapım aşamasında olan duran varlıkların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlenmesi, geçici kabulü yapılan veya fiilen tamamlandığı tespit edilen duran varlıkların ise ilgili hesaplara aktarılması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Mal Alımı ve Yapım İşi İhalelerinde Hatalı Uygulamalar Bulunması

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında yapılan ihalelere yönelik yapılan incelemelerde tespit edilen hususlara aşağıda yer verilmiştir.

A) İş Deneyim Belgesinin Hatalı Güncellenmesi Nedeniyle Değerlendirme Dışı Kalması Gereken İstekli ile Sözleşme İmzalanması

Yapım işi ihalesinde iş deneyim belgesinin hatalı güncellenmesi nedeniyle değerlendirme dışı kalması gereken istekli ile sözleşme imzalandığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İhaleye Katılımda Yeterlik Kuralları" başlıklı 10'uncu maddesinde; ihaleye katılacak isteklilerden, mesleki ve teknik yeterliğin belirlenmesi için istekli tarafından kamu veya özel sektöre bedel içeren bir sözleşme kapsamında taahhüt edilen ihale konusu iş veya benzer işlere ilişkin olarak; son on beş yıl içinde geçici kabulü yapılan yapım işleri ile kabul işlemleri tamamlanan yapımla ilgili hizmet işleriyle ilgili deneyimi gösteren belgelerin istenebileceği hüküm altına alınmıştır.

04.03.2009 tarih ve 27159 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde iş deneyim belgesi; adayın veya isteklinin ihale konusu iş veya benzer işlerdeki deneyimini gösteren iş bitirme belgesini, iş durum belgesi, iş denetleme belgesi ve iş yönetme belgesini; Endeks ise, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksini (Yİ-ÜFE) ifade ettiği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "İş Deneyim Belgelerinin Verilmesi" başlıklı 47'nci maddesinin üçüncü fıkrasında; iş deneyim belgesi düzenlemeye yetkili kurum ve kuruluşlara doğrudan tek sözleşme ile taahhüt edilmiş işlerin bir bölümünü yapan alt yüklenicilere; sözleşmesinin tamamını bir bütün olarak gerçekleştirip bitirmeleri ve kısmi kabul öngörülen işlerde idare tarafından kısmi kabulü yapılmak veya asıl sözleşmeye ilişkin işin geçici kabulü yapılmak şartıyla, "alt yüklenici iş bitirme belgesi" verileceği düzenlenmektedir.

Mezkûr Yönetmelik'in "İş Deneyim Tutarının Güncellenmesi" başlıklı 49'uncu

maddesinde ise;

“(Değişik madde: RG-13/8/2018-30508) (1) İş deneyimini gösteren belgelerde yazılı tutarlar aşağıdaki şekilde güncellenir:

...

b) 4734 sayılı Kanun kapsamında ihale edilmiş işlere ilişkin iş deneyimini gösteren belgeler, belgeye konu işin ihale tarihinin içinde bulunduğu aydan bir önceki aya ait endeksin, ilk ilan veya davet tarihinin içinde bulunduğu aydan bir önceki aya ait endekse oranlanması suretiyle bulunan katsayı üzerinden güncellenir.

...

d) Alt yüklenici iş bitirme belgeleri, yüklenici ile alt yüklenici arasında imzalanan sözleşmenin tarihi esas alınarak güncellenir. ...”

düzenlemesine yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, mesleki ve teknik yeterliğin belirlenmesi için isteklilerden iş deneyimi belgeleri istenebileceği, alt yüklenici iş bitirme belgelerinde yazılı tutarların sözleşme tarihinin içinde bulunduğu aydan bir önceki aya ait endeksin, ilk ilan tarihinin içinde bulunduğu aydan bir önceki aya ait endekse oranlanması suretiyle bulunan katsayı üzerinden güncelleneceği ifade edilmektedir.

Yapılan incelemede, yapım işi ihalesinde isteklinin teklif tutarının 6.499.000 TL olduğu, idari şartnamede isteklinin sağlaması gereken asgari iş deneyim tutarının teklif edilen bedelin %80’i olarak belirlendiği, bu bilgiler doğrultusunda isteklinin en az 5.199.200 TL iş deneyim belgesi sunması gerektiğinin anlaşıldığı; buna karşılık idare tarafından iş deneyim belgesinin güncellenmesinde esas yüklenici ile alt yüklenici arasında yapılan sözleşme tarihi olan 27.09.2018 tarihinin esas alınmayıp isteklinin alt yüklenici olarak çalıştığı işte esas yüklenici gibi kabul edilerek işin ihale tarihi olan 13.08.2018 tarihinin esas alınarak iş deneyim belgesinin olması gerekenden yüksek hesaplandığı, bunun sonucunda değerlendirme dışı kalması gereken istekli ile sözleşme imzalandığı tespit edilmiştir.

İdare tarafından yapılacak ihalelerin mevzuata uygun olarak tamamlanabilmesi için iş deneyimi yetersiz olan isteklilerin değerlendirme dışı bırakılarak sözleşme imzalanmaması gerekmektedir.

Tablo 8: İş Deneyim Tutarının Güncellenmesi

İdare Tarafından Güncellenen İş Deneyim Tutarı						
Belge Tutarı (A)	İhale Tarihi	İhale Tarihinden Bir Önceki Aya Ait ÜFE Endeksi (B)	İlk İlan Tarihi	İlan Tarihinden Bir Önceki Aya Ait ÜFE Endeksi (C)	Güncelleme Katsayısı D=(C/B)	İdare Tarafından Güncellenen İş Deneyim Belgesi Tutarı (AxD)
1.369.528 TL	13.08.2018	372,06	24.05.2022	1423,27	3,8254	5.238.961,77 TL
Yönetmeliğe Göre Güncellenmesi Gereken İş Deneyim Belgesi Tutarı						
Belge Tutarı (A)	Yüklenici ile Alt Yüklenici Arasında İmzalanan Sözleşme Tarihi	Sözleşme Tarihinden Bir Önceki Aya Ait ÜFE Endeksi (B)	İlk İlan Tarihi	İlan Tarihinden Bir Önceki Aya Ait ÜFE Endeksi (C)	Güncelleme Katsayısı D=(C/B)	Yönetmeliğe Göre Güncellenmesi Gereken İş Deneyim Belgesi Tutarı (AxD)
1.369.528 TL	27.09.2018	396,62	24.05.2022	1423,27	3,5885	4.914.548,22 TL

B) Birim Fiyat Teklif Almak Suretiyle İhale Edilen Yapım İşinde Yaklaşık Maliyetin Gerçekçi Tespit Edilmemesi

Birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen yapım işinde, yaklaşık maliyet icmal tablosunda yer alan miktar ile piyasa araştırması için firmalardan alınan teklif mektuplarındaki miktarın farklı olduğu görülmüştür.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Yaklaşık Maliyete İlişkin İlkeler" başlıklı 8'inci maddesinin birinci fıkrasında; yaklaşık maliyetin, ihale onay belgesi düzenlenmeden önce Yönetmelik'te belirlenen esas ve usullere göre miktarlar tespit edilerek ve fiyat araştırması yapılarak hesaplanacağı ve dayanakları ile birlikte bir hesap cetvelinde gösterileceği düzenlenmiştir. Buna göre yaklaşık maliyet hesaplanırken miktarların ve rayiçlerin tespiti olmak üzere iki husus öne çıkmaktadır.

Söz konusu Yönetmelik'in 9'uncu maddesinde, yaklaşık maliyet hesabına esas miktarların tespiti için; arazi ve zemin etüdünün yapılması, projenin hazırlanması, mahal listesi oluşturulması, metrajların çıkarılması ve birim fiyat ve imalat tariflerinin hazırlanması gerekmektedir.

Aynı Yönetmeliğin "Yaklaşık Maliyet Hesabına Esas Fiyat ve Rayiçlerin Tespiti" başlıklı 10'uncu maddesinde ise; idarelerce, ihale konusu işin yaklaşık maliyetine ilişkin fiyat ve rayiçlerin tespitinde idarenin piyasa araştırmasına dayalı rayiç ve fiyat tespitlerin esas alınabileceği; fiyat araştırması için yapılan çalışmalarda fiyat sorulacak kişi ve kuruluşlara yazılan yazıda fiyatı tespit edilecek iş grubu, iş kalemi veya malzemenin ayrıntılı özellikleri ve

standardına yer verileceği, fiyat istenecek kişi ve kuruluşlara aynı koşulları taşıyan yazılarla başvurulacağı ve fiyatların Katma Değer Vergisi hariç isteneceği; istenen özellikleri taşımayan fiyat bildirimleri ve proforma faturaların dikkate alınmayacağı hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, yaklaşık maliyetin hesaplanmasında imalat miktarları (metrajlar) oluşturulup, yaklaşık maliyete esas piyasa rayiçleri tespit edildikten sonra sıra yaklaşık maliyetin hesaplanmasına gelmektedir. Bu aşamada Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 11'inci maddesinde belirtildiği üzere, tespit edilen miktarlarla fiyatların çarpılması sonucunda ulaşılan tutara % 25 oranında yüklenici kar ve genel gider karşılığı eklenmek suretiyle yaklaşık maliyet tespit edilmektedir.

Yapılan incelemede, yapım işinde idarenin piyasa araştırmasına dayalı rayiç ve fiyat tespiti için alınan proforma fatura/teklif mektuplarında 300.000 m² üzerinden birim fiyat alınarak yaklaşık maliyetin hesaplandığı, buna karşılık birim fiyatlı ihalenin 100.000 m² üzerinden sonuçlandırıldığı tespit edilmiştir.

Yaklaşık maliyetin tespiti Kamu İhale Kanunu'nun en önemli müesseselerinden biri olup, yapım işinin en uygun fiyatla gerçekleştirilmesi, yaklaşık maliyetin rasyonel hesaplanmış olmasıyla doğrudan ilgilidir. Yaklaşık maliyetin gerçekçi bir şekilde tespit edilmeyip, piyasa rayiçlerinin çok altında hesaplandığı durumlarda, teklif fiyatlarının yaklaşık maliyetin üzerinde kalma ihtimali doğacak, bu da ihalenin iptaline sebep olabilecektir. Aksi durumda, yani yaklaşık maliyetin piyasa rayicinin çok üzerinde belirlendiği durumda ise, aşırı düşük tekliflerin tespitinde yaklaşık maliyet önemli bir etken olduğundan, ekonomik açıdan düşük teklif veren isteklilerin elenmesine neden olacaktır.

Yaklaşık maliyetin Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine uygun olarak hesaplanması için yaklaşık maliyete esas miktarın doğru tespit edilmesi ve bu miktar üzerinden piyasa fiyat araştırması yapılması gerekmektedir.

C) Yaklaşık Maliyetin Üzerindeki Tekliflerinin Değerlendirme Dışı Bırakılması

Bazı ihalelerde yaklaşık maliyetin üzerinde verilen tekliflerin değerlendirme dışı bırakıldığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Yaklaşık maliyetin üzerindeki teklifler" başlıklı 16.3 maddesinde; ihale komisyonunun, yaklaşık maliyet hesaplanırken değerlendirilmeyen herhangi bir husus olup olmadığını, yaklaşık maliyet güncellemesinin doğru yapıp yapılmadığını,

verilen teklif fiyatlarının piyasa rayiç fiyatını yansıtmadığını yeniden değerlendirerek verilen teklifleri yaklaşık maliyete göre mukayese edeceği ve bütçe ödeneklerini de göz önünde bulundurarak teklif fiyatlarını uygun bulması halinde ekonomik açıdan en avantajlı teklifi ve varsa ikinci teklifi belirlemek veya verilen teklif fiyatlarını uygun bulmaması halinde ihalenin iptaline karar verme hususunda takdir yetkisine sahip olduğu hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükmünden de anlaşılacağı üzere, yaklaşık maliyetin üzerindeki bir teklifin kabul edilip edilmeyeceği konusunda idarelere belli koşullar çerçevesinde takdir yetkisi tanınmıştır. Ancak bu takdir yetkisi madde metninde belirtilen değerlendirmelerin de yapılması koşuluyla ya teklifleri kabul etme ya da ihaleyi iptal etme hakkı ile sınırlıdır. Bir teklifi, sadece yaklaşık maliyetin üzerinde olması gerekçesiyle değerlendirme dışı bırakmak hukuken mümkün değildir.

Yapılan incelemede, İdare tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre yapılan bazı ihalelerde yaklaşık maliyetin üzerinde olan tekliflerin sadece bu gerekçe ile değerlendirme dışı bırakıldığı tespit edilmiştir.

İdare tarafından yapılan ihalelerde yaklaşık maliyetin üzerinde teklif verilmesi halinde Kamu İhale Genel Tebliği'nde belirtilen değerlendirmelerin yapılması ve bunun sonucunda yaklaşık maliyetin üzerindeki tekliflerin kabul edilmesi veya ihalenin iptal edilmesi gerekmektedir.

D) İstisna Kapsamında Değerlendirilemeyecek Mal Alımlarının İstisnalara İlişkin Hükümler Çerçevesinde Gerçekleştirilmesi

İstisna kapsamında olmayan bazı mal alımlarının istisna kapsamında değerlendirilerek ihalesiz olarak gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (a) bendinde; kanun kapsamına giren kuruluşlarca, kuruluş amacı veya mevzuatı gereği işlemek, değerlendirmek, iyileştirmek veya satmak üzere doğrudan üreticilerden veya ortaklarından yapılan tarım ve hayvancılıkla ilgili ürün alımlarının istisna kapsamında olduğu belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükmü uyarınca, tarım ve hayvancılıkla ilgili ürünlerin doğrudan üreticilerden veya ortaklarından ihalesiz olarak satın alınabilmesi için, alımı yapacak kuruluşun, kuruluş amacı veya mevzuatı gereği söz konusu ürünleri işlemek, değerlendirmek, iyileştirmek veya satmak üzere kurulmuş olması veya bu ürünleri işleme,

değerlendirme, iyileştirme veya satma işlemlerini yapmakla yasal olarak görevlendirilmiş olması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; İdare tarafından İhale Kanunu'ndan istisna olmadığı halde yeşil alanlara, orta refüjlere, parklara ve ağaçlandırma sahalarına dikilmek üzere tarımsal kalkınma kooperatiflerinden çiçek, gübre, fide, ağaç, tohum alındığı tespit edilmiştir.

İhaleden istisna edilmemiş söz konusu mal alımlarının, rekabeti sağlayacak şekilde 4734 sayılı Kanun'da yer alan alım usullerine uygun şekilde yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: İmar Mevzuatına Aykırı Yapılarla İlgili Alınan Encümen Kararlarının Tebliğ Edilmemesi Sonucu Para Cezalarının Tahsil Edilmemesi ve Diğer Cezaların Uygulanmaması

Belediye sınırları içerisinde imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapılarla ilgili alınan encümen kararlarının muhatabın MERNİS (Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi) veri tabanındaki adresine tebliğ edilmemesi nedeniyle tebligatların bir kısmının yapılamadığı ve buna bağlı olarak imar para cezalarının tahakkuk ve tahsilat süreçleri ile kaçak yapılara ait yıkım kararlarının uygulanması süreçlerinin akamete uğradığı görülmüştür.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Ruhsatsız veya Ruhsat ve Eklerine Aykırı Olarak Başlanan Yapılar" başlıklı 32'nci maddesinde, ruhsat alınmaksızın veya ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere ve imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapıların mühürlenerek inşaatın derhal durdurulacağı; durdurmanın, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı sahibine tebliğ edilmiş sayılacağı; durdurma zaptının tebliğinden itibaren 1 ay içinde usulsüzlüğün giderilmemesi ve ruhsat alınmaması durumunda belediye encümenince yıkım kararı alınacağı; "İdari Müeyyideler" başlıklı 42'nci maddesinde ise, maddede belirtilen ve imar mevzuatına aykırılık teşkil eden yapılarla ilgili idare encümenince sorumlular hakkında uygulanacak idari para cezalarının türleri ve miktarları belirtilmiştir.

7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun "Bilinen Adreste Tebligat" başlıklı 10'uncu maddesinde; tebligatın, tebligat yapılacak şahsın bilinen en son adresinde yapılacağı, bilinen en son adresin tebligata uygun olmaması veya tebligat yapılamaması halinde muhatabın adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yerinin bilinen en son adres olarak kabul edileceği ve tebligatın buraya yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Tebliğ İmkansızlığı ve Tebellüğden İmtina" başlıklı 21'inci

maddesinde ise, kendisine tebligat yapılacak kimsenin adresinde bulunmaması veya tebellüğden imtina etmesi hali ile muhatabın adres kayıt sistemindeki adresinde hiç oturmamış veya sürekli olarak ayrılmış olması halinde dahi tebliğ memurunun tebliğ olunacak evrakı, o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti azasından birine veyahut zabıta amir veya memurlarına imza karşılığında teslim edeceği ve tesellüm edenin adresini ihtiva eden ihbarnameyi gösterilen adresteki binanın kapısına yapıştıracağı, ihbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarihin tebliğ tarihi sayılacağı belirtilmiştir.

15.12.2006 tarih ve 26377 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Adres Kayıt Sistemi Yönetmeliği’nin “Adres Bilgilerinin Kullanılması” başlıklı 21’inci maddesinde kamu kurum ve kuruluşlarının, iş ve işlemlerinde MERNİS veri tabanındaki adres bilgilerini esas alacağı düzenlenmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; kamu kurum ve kuruluşlarının, iş ve işlemlerinde MERNİS veri tabanındaki adres bilgilerini esas alacağı ve tebligatların bu adreslere yapılacağı; ilgilinin adresinde bulunmaması veya tebellüğden imtina etmesi hali ile muhatabın adres kayıt sistemindeki adresinde hiç oturmamış veya sürekli olarak ayrılmış olması halinde dahi tebliğ memurunun tebliğ olunacak evrakı, o yerin muhtarına imza karşılığında teslim edeceği ve tesellüm edenin adresini ihtiva eden ihbarnameyi gösterilen adresteki binanın kapısına yapıştıracağı ve ihbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarihin tebliğ tarihi sayılacağı ifade edilmiştir.

Ancak yapılan incelemelerde; Belediye sınırları içerisinde ruhsat alınmaksızın veya ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere ve imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapılarla ilgili encümen kararlarının İdarenin MERNİS veri tabanına erişiminin bulunmaması nedeniyle İdare’nin kayıtlarında bulunan adresine iadeli taahhütlü posta yoluyla tebliğ edildiği; sadece 2021 ve 2022 yıllarında alınan encümen kararlarından 105 adedinin ilgililerin adreste bulunmaması veya tebellüğden imtina etmesi ve benzeri gerekçelerle tebliğ edilemediği ve belediyeye iade edildiği tespit edilmiştir. Bunun sonucunda imar para cezalarının tahakkuk ve tahsilat süreçleri ile kaçak yapılara ait yıkım kararlarının uygulanması süreçleri akamete uğramaktadır.

Tebligat Kanunu’nun 21’inci maddesine göre tebligat işlemlerinin yerine getirilerek encümen tarafından alınan kararlara uygun olarak cezaların uygulanmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: İmar Kanunu Gereğince Alınması Gereken Otopark Bedellerinin Büyükşehir Belediyesince Tahsil Edilmesi

İmar Kanunu uyarınca İdare tarafından tahsil edilmesi ve nemalandırılması gereken otopark bedellerinin İdarenin yönlendirmesiyle yapı ruhsatı başvurusu yapanlar tarafından doğrudan Büyükşehir Belediyesi hesabına yatırıldığı görülmüştür.

24.12.2020 tarihli ve 7261 sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 29'uncu maddesi ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir ve İlçe Belediyelerinin Görev Ve Sorumlulukları" başlıklı 7'inci maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendinde değişiklik yapılmış ve daha önce sadece otopark yapma yetkisine sahip olan büyükşehir ilçe belediyelerine bölge otoparkı, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek veya ruhsat verme yetkisi verilmiştir.

Aynı Kanun'un 31'nci maddesi ile 5216 sayılı Kanun'un "Belediyeler Arası Hizmet İlişkileri ve Koordinasyon" başlıklı 27'nci maddesinin son fıkrasında yer alan imar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirlerin tahsil tarihinden itibaren kırk beş gün içinde büyükşehir belediyesine aktarılacağı hükmü değiştirilmek suretiyle mülga edilmiştir. Anılan fıkrada otopark bedellerinin, beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında, bölge otoparkı için gerekli arsa alımları ile inşasında kullanılacağı ve bu gelirlerin belirtilen amaç dışında kullanılmayacağı ifade edilmiştir.

Ayrıca 3194 sayılı İmar Kanunu'na dayanılarak hazırlanan ve 15.9.2018 tarihinde yürürlüğe konulan Otopark Yönetmeliği'nin "Otopark Bedelinin Tespit, Tahakkuk ve Tahsili" başlıklı 12'nci maddesinde de yukarıda belirtilen Kanun hükümlerindeki değişikliklere paralel olarak değişiklikler yapılmış ve anılan maddenin "5216 sayılı Kanun kapsamında kalan belediyelerde, büyükşehir belediyesince ilçe belediyeleri adına otopark hesabı açtırılır." şeklindeki beşinci fıkrası, "İlçe belediyeleri hesabında toplanan otopark meblağı, büyükşehir belediyelerince o ilçe sınırları içerisinde yapılacak veya yaptırılacak bölge veya genel otoparkları için kullanılır." şeklindeki altıncı fıkrası ile "Büyükşehirlerde otopark bedeli alınan parsellerin otopark ihtiyacının büyükşehir belediyesince karşılanması zorunludur." biçimindeki yedinci fıkrasında yer alan ibare 25.03.2021 tarihinde yürürlükten kaldırılmıştır. Mevcut düzenlemede otopark bedellerinin kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılacağı ve bu hesapta toplanan meblağın nemalandırılması gerektiği ve otopark hesabında toplanan meblağın bölge ve genel otopark tesisi dışında başka bir amaçla

kullanılmayacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre; yapı ruhsatı düzenlenecek binalarda tahsil edilen otopark bedellerinin ilçe belediyesi adına kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılması, bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranının uygulanması ve hesaptaki meblağın ilçe belediyesi tarafından otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılmaması gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, İdare tarafından tahsil edilmesi ve kullanılması gereken otopark bedellerinin kamu bankalarından herhangi birinde açılması gereken otopark hesabına yatırılmadığı, söz konusu bedellerin İdarenin yönlendirmesi ile yapı ruhsatı başvurusu yapanlar tarafından doğrudan Büyükşehir Belediyesi hesabına yatırıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresince, otopark bedellerinin tahsili için İzmir Büyükşehir Belediyesinin çıkarmış olduğu Otopark Yönetmeliği Uygulama Esaslarına göre işlem yapıldığı belirtilmişse de; 3194 sayılı İmar Kanunu'na dayanılarak hazırlanan ve 15.9.2018 tarihinde yürürlüğe konulan Otopark Yönetmeliği'nde 25.03.2021 tarihinde yapılan değişiklikler sonrasında İzmir Büyükşehir Belediyesi Otopark Yönetmeliği Uygulama Esaslarının Yönetmeliğe aykırı düzenlemelerinin uygulanma imkanı kalmamıştır.

Yapılan yasal değişikliklerle birlikte İmar Kanunu gereğince alınması gereken otopark bedellerinin ilçe belediyesince tahsil edilmesi ve bu gelirlerin nemalandırılması ve otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılmaması gerekmektedir.

BULGU 4: Emlak Vergisi Uygulamalarında Hatalar Bulunması

Emlak Vergisi uygulamalarına yönelik incelemelerde tespit edilen hususlara aşağıda yer verilmiştir.

A) Emlak Vergisine Tabi Bazı Binaların İnşaat Sınıflarının Hatalı Tespit Edilmesi

Belediye sınırları içerisinde emlak vergisine tabi olan binaların inşaat sınıflarının hatalı belirlendiği, aynı bina içerisinde bulunan dairelerin farklı inşaat sınıfları üzerinden vergilendirildiği görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Vergi Dairesince Yapılacak İşlem" başlıklı 31'inci maddesinde; vergi değerlerinin takdirinde şehir ve köylerin tabii, iktisadi ve bölgesel şartlarına göre nazara alınacak piyasa bedeli, maliyet bedeli, kira veya yıllık istihsal değeri gibi

normlar ile uyulacak usul ve esasların, mükelleflerden ve üçüncü şahıslardan istenecek bilgiler Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikte belirtileceği hükmüne yer verilmiştir.

Söz konusu maddede bahsedilen yönetmelik ibaresi 02.07.2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 59'uncu maddesiyle Kanuna işlenmiş olup, eski hali "Tüzük" şeklindedir. Bakanlar Kurulunca bu kapsamda Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük 15.03.1972 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Anılan Tüzük'ün "Binaların İnşaat Sınıflarına Göre Ayrımı" başlıklı 10'uncu maddesinde; bina sınıflarının lüks, birinci sınıf, ikinci sınıf, üçüncü sınıf ve basit inşaat olmak üzere beşe ayrıldığı; binaların hangi sınıfa gireceğinin belirlenmesinde binanın yapılış tarzının, işçiliğinin, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsinin, kalitesinin ve benzeri hususlarının dikkate alınacağı, inşaat sınıflarının tayinine esas alınacak niteliklerin Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunacağı ifade edilmiştir.

Nitekim Maliye Bakanlığı tarafından 15.12.1982 tarih ve 17899 tarihli Resmi Gazete'de "Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel" yayınlamış, 01.03.1983 tarih ve 17974 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14 seri no.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği ile de binaların sınıflandırılmasında izlenecek yol ayrıntılı olarak tarif edilmiştir. Söz konusu Tebliğ'de binanın gireceği sınıfın, binaların yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi ve kalitesi gibi özelliklerden yarıdan fazlasını taşıyıp taşımadığına bakılarak belirleneceği; binada anılan özelliklerden yarıdan fazlasının olmaması halinde, bu defa özellikleri itibarıyla en yakın olduğu sınıfın beyan edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Örneğin bina, ikinci sınıf inşaatla ilişkin özelliklerden yarıdan fazlasını taşıyorsa ikinci sınıf olarak beyan edileceği; binanın 5 özelliği ikinci sınıfa, 4 özelliği üçüncü sınıfa, 1 özelliği de birinci sınıfa dahil ise, söz konusu bina ikinci sınıfa daha yakın olduğu için ikinci sınıf olarak beyan edilmesi gerektiği yine aynı Tebliğ'de açıklanmıştır.

Bina inşaat sınıflarının doğru tespit edilmesi binaların vergi değerinin tespitinde önem arz etmektedir. Emlak Vergisi Kanunu'nun "Vergi Değeri" başlıklı 29'uncu maddesine göre, binaların vergi değeri, bina inşaat maliyet bedeli ile arsa payı değerinden oluşmaktadır. Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük'ün "İnşaat Maliyet Bedelinin Hesaplanması" başlıklı 20'nci maddesine göre; inşaat maliyet bedeli, binanın dıştan dışa yüzölçümü ile metrekare normal inşaat maliyet bedelinin çarpılması suretiyle bulunmaktadır. Yine 20'nci maddeye göre, metrekare normal inşaat maliyet bedelleri; binaların kullanılış tarzları, inşaat neveleri ve sınıflarına göre Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çevre,

Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlıklarınca birlikte belirlenmekte ve uygulanacağı bütçe yılından önce ilan olunmaktadır.

Her bütçe yılından önce Resmi Gazete’de yayımlanan Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği eklerinde yer verilen “Binaların Metrekare Normal İnşaat Maliyet Bedellerini Gösterir Cetveller” incelendiğinde, metrekare normal inşaat maliyet bedellerinin bina sınıflarına göre belirlendiği görülmektedir. Bina sınıfının, olması gerekenden daha düşük bir sınıf olarak belirlenmesi; inşaat maliyet bedelinin, dolayısıyla bina vergi değerinin olması gerekenden daha az miktarda hesaplanmasına, kurum tarafından daha az miktarda emlak vergisi tahakkuk ve tahsilatı yapılmasına sebebiyet verecektir.

Emlak vergisi bildirimlerinin yapı ruhsatları ve yapı kullanım izin belgeleri ile karşılaştırılması suretiyle yapılan incelemelerde; binalara ait yapı ruhsatı ve yapı kullanım izin belgelerinde yüzme havuzu, kat kaloriferi, açık otoparkı, asansörü veya jeneratörü bulunan binaların emlak vergisi tahakkuk ve tahsilatlarının lüks ya da en azından birinci sınıf inşaat üzerinden yapılması gerekirken üçüncü sınıf ya da ikinci sınıf inşaat üzerinden yapıldığı; bunun yanında aynı bina içerisinde bulunan dairelerin farklı inşaat sınıfları üzerinden vergilendirildiği ve bu durum İdarenin gelir kaybına neden olduğu tespit edilmiştir.

İdarenin emlak vergisine ilişkin gelir kaybını önlemek için bina inşaat sınıflarının mevzuatın öngördüğü biçimde tespit edilmesi gerekmektedir.

B) Emlak Vergisinin Bina Yerine Arsa Üzerinden Tahakkuk Ettirilmesi

Bina yerine arsa üzerinden tahakkuku ve tahsilatı yapılan emlak vergisi bildirimlerinin bulunduğu görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu’na göre binaların bina vergisine, arsa ve arazilerin de arazi vergisine tabi olduğu ifade edilmiş, binalara ilişkin vergi nispetinin, meskenlerde %0,1 diğer binalarda %0,2, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun uygulandığı büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde %0,2 ve %0,4; arazi ve arsalarla ilişkin olarak da vergi nispetinin sırasıyla %0,1 ve %0,3; büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde %0,2 ve %0,6 olarak uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Bina üzerinden alınan vergiye esas oluşturan matraha, arsa ve arazi değerinin dışında 15.03.1972 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük gereği belirlenen çeşitli maliyet kalemleri

ile paylar da dahil edildiğinden bina vergisi matrahı arsa veya arazi vergisi matrahından daha yüksek olmaktadır.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanun'un 3'üncü maddesinde; binanın maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa binaya malik gibi tasarruf edenlerin bina vergisinin mükellefi olduğu hükme bağlanmıştır. Bu hüküm uyarınca, özellikle kaçak yapılarda tapu kayıtlarında bina maliki gözükme bile binaya malik gibi tasarruf edenlerin mükellef olarak bina üzerinden emlak vergisi ödemeleri gerekmektedir. Nitekim 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 3'üncü maddesinde de vergiyi doğuran olayda işlemin gerçek mahiyetinin esas olduğu vurgulanmıştır. Dolayısıyla vergiyi doğuran olay binanın kullanımı olduğundan binanın kaçak yapı olması ya da yapı kullanma izninin bulunmaması, verginin bina üzerinden alınması gerekliliğini değiştirmemektedir. Zira 1319 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesinde de inşaatın bittiği yılı takip eden bütçe yılından itibaren arsa/arazi vergisi mükellefiyetinin sona ereceği ifade edildiğinden bu tarih itibarıyla verginin bina üzerinden alınması gerekmektedir.

Dolayısıyla yapı ruhsatı alınarak üzerine bina, konut, işyeri, imalathane gibi yapı ve tesis inşa edilen arsalar ile yapı kullanma izni olmayıp fiili kullanım durumu bina olan arsaların emlak vergisinin bina üzerinden hesaplanması gerekmektedir.

Yapı Kontrol Müdürlüğünden alınan yapı ruhsatları ve yapı kullanma izin belgeleri ile Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS) üzerinden yapılan incelemeler neticesinde; yapı kullanma izni olan binalar ile yapı kullanma izni olmayıp fiili kullanım durumu bina olan yerlerin emlak vergisinin arsa üzerinden tahakkuk ve tahsil edilmeye devam edildiği tespit edilmiştir. Niteliği gereği bina olan yerlerin emlak vergisinin bina vergisi yerine arsa vergisi üzerinden alınması İdare açısından gelir kaybına sebebiyet vermektedir.

İdarenin gelir kaybını önlemek ve mevzuata uygunluğu sağlamak için yapı kullanma izin belgesi alınan binalar için bu belgenin alındığı; yapı kullanma izni olmayıp fiili kullanım durumu bina olan yerler için ise bu yerlerin fiilen bağımsız bölüm olarak kullanılmaya başlandığı tarihten itibaren arsa vergisi yerine bina vergisi alınması gerekmektedir.

C) Bina Vergisinin Hesabında Asansör, Kalorifer ve Klima Farklarının Vergi Değerine İlave Edilmemesi

Belediye sınırları içinde bulunan bazı binaların emlak vergisine esas vergi değerleri hesaplanırken asansör, kalorifer veya klima tesisatı farklarının hesaplamaya dâhil edilmediği ve emlak vergisinin eksik tahakkuk ettirildiği görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Mevzu" başlıklı 1'inci maddesine göre, Türkiye sınırları içerisinde bulunan binaların bu Kanun hükümlerine göre bina vergisine tabi olduğu; "Bina Tabiri" başlıklı 2'nci maddesinde bina tabirinin, yapıldığı madde ne olursa olsun, gerek karada gerek su üzerindeki sabit inşaatın tamamını kapsadığı hüküm altına alınmıştır.

Mezkûr Kanun'un "Matrah" başlıklı 7'nci maddesinde, bina vergisinin matrahının, binanın bu Kanun hükümlerine göre tespit olunan vergi değeri olduğu belirtilmiş; "Vergi Değeri" başlıklı 29'uncu maddesinde ise binaların vergi değerinin, bina inşaat maliyet bedeli ile arsa payı değeri esas alınarak yönetmelik hükümlerinden yararlanılmak suretiyle hesaplanan bedel olduğu belirtilmiştir.

Kanun'un 29'uncu maddesinde bahsedilen ve 31'inci madde uyarınca hazırlanan Yönetmelik'te; binaların vergi değerlerinin takdirinde şehir ve köylerin tabii, iktisadi ve bölgesel şartlarına göre nazara alınacak piyasa bedeli, maliyet bedeli, kira veya yıllık istihsal değeri gibi normlar ile uyulacak usul ve esaslar belirtilmektedir.

Söz konusu maddede bahsedilen Yönetmelik ibaresi 02.07.2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 59'uncu maddesiyle Kanuna işlenmiş olup eski hali "Tüzük" şeklindedir. Bu kapsamda Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük 15.03.1972 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak 01.03.1972 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Emlak Vergine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük'ün "İnşaat Maliyet Bedelinin Hesaplanması" başlıklı 20'nci maddesinde, hesaplanan metrekare normal inşaat maliyet bedeline, ilan olunan bedelde nazara alınmamış ise, kalorifer veya klima tesisatı için % 8, asansör tesisatı için ayrıca %6 oranında ilave yapılacağı belirtilmiştir.

Ayrıca 49 Seri No.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin "Binalarda Vergi Değerinin Hesabı" başlıklı 3.1.2. bölümünde; bina vergi değerinin hesaplanmasında binanın dıştan dışa yüzölçümü ile bina metrekare normal inşaat maliyet bedellerini gösteren cetvelde yer alan ortalama rakamın çarpılarak ortaya çıkacak tutara varsa asansör için %6, kalorifer veya klima tesisatı için de %8 fark ilave edileceği belirtilmiştir.

Emlak ve İstimlak Müdürlüğünden alınan emlak vergisi bildirim örnekleri ile Yapı Kontrol Müdürlüğü'nden alınan yapı kullanma izin belgeleri incelendiğinde, belediye sınırları içerisinde bina vergisine tabi mükelleflerin asansör, kalorifer veya klima tesisatının yapı kullanma izin belgelerinde işaretlendiği ancak bu tesisatlar için oluşan farkın ise vergi değeri hesaplamasına dahil edilmediği, bunun sonucunda da emlak vergilerinin eksik tahakkuk

ettirilerek gelir kaybına sebep olunduğu tespit edilmiştir.

İdarenin gelir kaybını önlemek ve mevzuata uygunluğu sağlamak için ilçe sınırları içerisinde binaların vergi değerlerinin asansör, kalorifer veya klima tesisatı farklarının da ilave edilmesi suretiyle hesaplanması gerekmektedir.

D) Şartları Taşımadığı Halde Bazı Bina ve İşyerlerinin Emlak Vergisi Geçici Muafiyetinden Faydalandırılması

Beş yıllık muafiyet süresi geçmiş olmasına rağmen mesken olarak kullanılan bazı bina ve apartman daireleri ile mevzuatta yer almamasına rağmen ticari işyerlerinin Emlak Vergisi geçici muafiyetinden faydalandırıldığı görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Geçici Muafıklar" başlıklı 5'inci maddesinin (a) bendinde; mesken olarak kullanılan bina veya apartman dairelerinin vergi değerinin $\frac{1}{4}$ 'ünün, inşalarının sona erdiği yılı takip eden bütçe yılından itibaren 5 yıl süre ile geçici muafiyetten faydalandırılacağı; bu binaların, bina apartman ise dairelerin, mesken olarak kullanılması şartıyla, satın alma veya sair suretle iktisap olunması halinde de yukardaki muafık hükmünün kalan süre için uygulanacağı; binanın, bina apartman ise dairenin, kısmen veya tamamen mesken olarak kullanılmaması halinde bu binaya veya daireye tanınmış bulunan muafiyetin bu halin vuku bulduğu yılı takip eden bütçe yılından itibaren düşeceği hükmüne yer verilmiştir.

Emlak vergisi bildirimleri üzerinde yapılan incelemelerde, inşalarının sona erdiği yılı takip eden bütçe yılından itibaren beş yıl geçmiş olmasına rağmen mesken olarak kullanılan bina ve apartman dairelerinin büyük kısmının muafiyetlerinin kaldırılmadığı, ayrıca mevzuatta yer almamasına rağmen bazı ticari işyerlerinin de geçici muafiyetten faydalandırıldığı tespit edilmiştir.

İdarenin gelir kaybını önlemek ve mevzuata uygunluğu sağlamak amacıyla mesken olarak kullanılan inşalarının sona erdiği yılı takip eden bütçe yılından itibaren beş yıl geçen bina ve apartman daireleri ile işyerlerinin geçici muafiyetten faydalandırılmaması gerekmektedir.

E) İndirimli Bina Vergisi Uygulamasından Şartları Taşımayan Kişilerin Yararlandırılması

Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarında aktif sigortalı olarak görünen kişilerin indirimli (sıfır) bina vergisi oranı uygulamasından yararlandırıldığı görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Nispet" başlıklı 8'inci maddesinde Cumhurbaşkanının, kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup on sekiz yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyenlerin, gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, engellilerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskeni olması (intifa hakkına sahip olunması hali dahil) halinde, bu meskenlerine ait vergi oranlarını sıfıra kadar indirmeye yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

İndirimli emlak vergisi uygulamasına ilişkin oranları belirleme yetkisi önceden Bakanlar Kurulu'nda iken, bu yetki 02.07.2018 tarih ve 700 sayılı KHK'nin 59'uncu maddesiyle Cumhurbaşkanı'na devredilmiştir. Dolayısıyla hiçbir geliri olmayanlar ile emekli aylığından başka gelire sahip olmayanların brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskenleri için indirimli emlak vergisinden yararlanabileceği belirtilmiştir.

Konu hakkında 31.12.2003 tarihli ve 25333 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 38 Seri No.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nde, hiçbir geliri olmadığını beyan eden mükelleflerin, indirimli vergi oranından yararlanabilmeleri için hizmet karşılığı elde edilen ücret geliri, ticari, sınai ve mesleki faaliyet geliri, tarımsal faaliyet geliri, menkul ve gayrimenkul geliri, faiz ve temettü geliri veya benzeri türde bir gelirin olmaması gerektiği belirtilmiş olup mükelleflerin daha sonradan yukarıda sayılan türden bir gelir elde etmeleri veya ikinci bir mesken binasına sahip olmaları halinde ise bu durumun belediyeye bildirilmesi zorunlu tutulmuştur.

Aynı şekilde mezkur Tebliğ'de sosyal güvenlik kurumlarından emekli, dul, yetim, ölüm ve maluliyet aylığı alanların, bu aylıkları dışında başka gelirlerinin bulunması halinde bunlara ait meskene indirimli vergi oranının uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Konu hakkında 12.5.2005 tarihli ve 25813 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan bir başka Genel Tebliğ olan 44 Seri No.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin "II- Hiçbir Geliri Olmadığını Beyan Eden Mükelleflerin Geliri veya İkinci Bir Meskeni Bulunduğunun Tespit Edilmesi Halinde Yapılacak İşlemler" başlıklı bölümünde ise; indirimli vergi oranından yararlanma şartlarını taşımadığı halde gerçek dışı taahhütte bulunmak suretiyle indirimli vergi oranından yararlanan mükellefler ile durumunda meydana gelen değişikliği bildirmeyen mükelleflerden alınması gereken verginin cezalı olarak ve gecikme faizi ile birlikte alınacağı açıklanmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, ülke sınırları içerisinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskene sahip olup hiçbir geliri olmayanlar ile gelirleri sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıklardan ibaret bulunanların indirimli emlak vergisi oranından yararlanacağı; indirimli vergi oranından yararlanma şartlarını taşımadığı halde gerçek dışı taahhütte bulunmak suretiyle indirimli vergi oranından yararlanan mükellefler ile durumunda meydana gelen değişikliği bildirmeyen mükelleflerden alınması gereken verginin cezalı olarak ve gecikme faizi ile birlikte alınacağı ifade edilmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalara karşın yapılan incelemelerde; Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarında aktif sigortalı olarak görünen 106 mükellefin indirimli (sıfır) bina vergisi oranı uygulamasından yararlandırıldığı tespit edilmiştir.

İndirimli bina vergisi oranından yararlanan mükelleflerin mevzuatta öngörülen şartları taşıyıp taşımadığı düzenli olarak kontrol edilerek idarenin gelir kaybına uğramasının önlenmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Taşınmaz Kiralamalarında Hatalı Uygulamalar Bulunması

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında yapılan ihalelere yönelik yapılan incelemelerde tespit edilen hususlara aşağıda yer verilmiştir.

A) İdare Taşınmazı Üzerinde 49 Yıllığına Kurulan İntifa Hakkı Bedelinin Günümüz Koşullarında Rayicin Altında Kalması

25.03.1998 tarihli Encümen Kararıyla üzerinde 49 yıllığına intifa hakkı tesis edilen idare taşınmazının intifa bedelinin günümüz şartlarında rayicin altında kaldığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanun'un "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde; belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun hükümlerine göre yürütüleceği; "İlkeler" başlıklı 2'nci maddesinde; bu Kanun'un yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının esas olduğu; "İhalelerde Kapalı Teklif Usulünün Esas Olduğu" başlıklı 36'ncı maddesinde ise; bu Kanun'un 1'inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un "Pazarlık Usulüyle Yapılacak İşler" başlıklı 51'inci maddesinin (g) bendinde; kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif

yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işlerine ilişkin ihalelerin pazarlık usulüyle yapılabileceği belirtilmiştir.

Ancak yapılan incelemelerde; İdare taşınmazının 2886 Sayılı Kanun'un 51/g bendi kapsamında 25.03.1998 tarihli Encümen Kararıyla 3360 m²'lik İdare taşınmazı üzerinde bir eğitim kooperatifi lehine 49 yıllık intifa hakkı tesis edildiği; birinci yıl kullanma bedelinin eski para birimiyle 350.000.000 TL olarak belirlendiği, ilk yıldan sonraki kullanma bedellerinin Devlet İstatistik Enstitüsü Toptan Eşya Fiyat Endeksinde meydana gelen artış oranında hesaplanacağı, en son yapılan artış ile bu tutarın yıllık 16.661,15 TL olarak hesaplandığı, dolayısıyla intifa bedelinin günümüz şartlarında rayicin altında kaldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen açıklamalardan anlaşılacağı üzere, İdare taşınmazı üzerinde 49 yıllığına kurulan intifa hakkı sonrasındaki süreç içerisinde paranın değerinde çok önemli düşüşler olmuş, edimler arasında ağır bir nispetsizlik meydana gelmiştir. Dolayısıyla taşınmaz maliki İdare tarafından 49 yıllık sürenin sonunun beklenmesi yerine günün ekonomik koşullarına göre çok düşük kalan intifa bedelinin hukuki yollarla günün koşullarına uygun hale getirilmesinin talep edilmesinin kamu yararının gereği olduğu değerlendirilmektedir.

İdare taşınmazı üzerinde 49 yıllığına kurulan intifa hakkına ilişkin bedelin hukuki yollarla günün koşullarına uygun hale getirilmesinin talep edilmesinin kamu yararının gereği olduğu değerlendirilmektedir

B) Taşınmaz Kiralamalarında KDV Tahsil Edilmesi

İdarenin mülkiyetinde yer alan gayrimenkullerin kiralanması işlemlerinde Katma Değer Vergisi (KDV) tahsil edildiği görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun "Sosyal ve Askeri Amaçlı İstisnalarla Diğer İstisnalar" başlıklı altıncı bölümünün 17/4-d bendinde; iktisadi işletmelere dâhil olmayan gayrimenkullerin kiralanması işlemlerinin KDV'den müstesna olduğu düzenlenmiştir.

Ek olarak, 26.04.2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Genel Tebliği'nin "F. Sosyal ve Askeri Amaçlı İstisnalarla Diğer İstisnalar" kısmının "4.4. İktisadi İşletmeye Dâhil Olmayan Gayrimenkullerin Kiralanması" bölümünde; iktisadi işletmelere dâhil olmayan gayrimenkullerin (arazi, bina ve bunlarla birlikte

kiralanan müteammim cüzü ve teferruatı, voli mahalleri ve dalyanlar ile gayrimenkul olarak tapu sicilinde tescil edilen hakların) kiralınması işlemlerinin KDV'ye tabi olmadığı, sadece iktisadi işletmeye dâhil gayrimenkullerin kiralınması işlemi KDV'ye tabi olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, İdarenin mülkiyetinde yer alan gayrimenkullerin 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında kiralınması işlemlerinde birinci yıl kira bedeli üzerinden KDV tahsil edildiği tespit edilmiştir.

İktisadi işletmeye dâhil olmayan gayrimenkullerin kiralınması işlemi KDV'ye tabi olmadığından, İdarenin mülkiyetinde yer alan gayrimenkullerin kiralınması işlemlerinden KDV tahsil edilmemesi gerekmektedir.

C) Taşınmaz Kira Sözleşmelerinin Noter Tasdikli Olmaması

İdarenin mülkiyetinde yer alan taşınmazların kiraya verilmesinde, İdare ile kiracı arasında imzalanan kira sözleşmelerinin noterlikçe tescil ettirilmediği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanun'un "Sözleşme Yapılmasında Müteahhit veya Müşterinin Görev ve Sorumluluğu" başlıklı 57'nci maddesinin birinci fıkrasında; sözleşme yapılması gerekli olan hallerde müteahhit veya müşterinin onaylanan ihale kararının bildirilmesini izleyen günden itibaren 15 gün içinde geçici teminatı kesin teminata çevirerek noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi idareye vermek zorunda olduğu belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan ilgili Kanun hükmüne göre, ihale komisyonunun verdiği kararın ita amirince onaylanmasından sonra 15 gün içinde ihaleyi kazanan istekli tarafından noterlikçe tescil edilmiş sözleşmenin idareye verilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, İdarenin mülkiyetinde yer alan taşınmazların kiraya verilmesinde İdare ile kiracı arasında imzalanan kira sözleşmelerinin noterlikçe tescil ettirilmediği tespit edilmiştir.

Taraflar arasında düzenlenen kira sözleşmelerinin noterlikçe tescil ettirilmesi gerekmektedir.

D) İdareye Ait Taşınmaz Kiralamalarından Tellallık Harcı Alınması

İdareye ait taşınmaz kiralama ihalelerinde isteklilerden sözleşme imzalanmadan önce tellallık harcı tahsil edildiği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Konu" başlıklı 67'nci maddesinde; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyelere ait hal, balıkthane, mezat yerleri ve ilgilinin isteğine bağlı olarak belediye münadisi veya tellalı bulundurulan sair yerlerde, gerçek veya tüzelkişiler tarafından her ne surette olursa olsun her çeşit menkul ve gayrimenkul mal ve mahsullerin satışının Tellallık Harcına tabi olduğu; "Mükellef" başlıklı 68'inci maddesinde ise; mal ve mahsullerini satan gerçek veya tüzel kişilerin Tellallık Harcı ödemekle mükellef oldukları hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan Kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; belediye tellalı bulundurulan hal, balıkthane, mezat yerleri gibi yerlerde gerçek veya tüzelkişiler tarafından yapılan menkul ve gayrimenkul mal ve mahsullerin satışının tellallık harcına tabi olduğu, belediyeye ait gayrimenkullerin kiralama işlemlerinin tellallık harcının konusu olamayacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, İdarenin ihale üzerine kalan isteklilerden belediye münadisi adı altında Tellallık Harcı tahsil ettiği tespit edilmiştir.

İdareye ait taşınmaz kiralama ihalelerinin tellallık harcının konusuna girmemesi nedeniyle söz konusu harcın isteklilerden tahsil edilmemesi gerekmektedir.

BULGU 6: Mal Alımı ve Yapım İşi İhalelerinin Sözleşme Aşamalarında Hatalı Uygulamalar Bulunması

4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu kapsamında yapılan işlere yönelik yapılan incelemelerde tespit edilen hususlara aşağıda yer verilmiştir.

A) Otomasyon Sistemli Dökme Akaryakıt Alım İşinde Teknik Şartnamede Yer Alan Hususlara Uyulmaması

Teknik şartnamede belirtilen kriterlere uyulmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde; ihale dokümanı, ihale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde; isteklilere talimatları da içeren idari şartnameler ile yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belge ve bilgiler olarak tanımlanmıştır.

Aynı Kanunu'nun "Şartnameler" başlıklı 12'inci maddesinde; ihale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin her türlü özelliğini belirten idari ve teknik şartnamelerin

idarelerce hazırlanmasının esas olduğu; ihale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verileceği; belirlenecek teknik kriterlerim, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olacağı, rekabeti engelleyici hususlar içermeyeceği ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlayacağı hüküm altına alınmıştır.

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin eki Mal Alımlarına Ait Tip Sözleşme'nin "Sözleşmenin Ekleri" başlıklı 8'inci maddesinde ihale dokümanının sözleşmelerin ayrılmaz parçası olduğu ve idare ile yükleniciyi bağladığı belirtilmiştir.

Otomasyon Sistemli Dökme Akaryakıt Alım İşine ilişkin teknik şartnamede;

a) "Taşıt Tanıma Sistemli Akaryakıt Otomasyon Pompası" başlıklı II-g maddesinde,

...

6. Sistemin internet/Ethernet bağlantısı ve/veya GSM Data hattı kullanılarak sağlanacaktır. Belediyeden internet alt yapısı ya da internet istenmeyecektir.

...

9. Sistemde tanımlı olmayan hiçbir araç veya tanka yakıt verilmeyecektir. ...

b) "Akaryakıt Tankı" başlıklı II-h maddesinde,

1. Akaryakıt Ana Tankı kendi bünyesinde özel bir kabinde olacak ve bu kabinde Taşıt Tanıma Sistemli Akaryakıt Otomasyon Pompası ve otomasyon elektronik cihazlarını barındıracaktır. Akaryakıt tabancası kabin dışında olacaktır...

c) "Otomasyon Sistemine Bağlı Yakıt Transfer Varili (Akıllı Varil) Veya Mobil Tank" başlıklı II-i maddesinde,

1.Sahada bulunan iş makinelerine işin aksamaması için otomasyon sistemine bağlı çalışacak yakıt nakil varili ve mobil tank sisteme dahil edilecektir. ...

d) "Raporlama Sunucu Yazılım Hizmeti" başlıklı II-j maddesinin üçüncü kısmında,

viii. Kurum yetkilisine gizli üretilmiş şifre onayı gidecek ve bu şifre ile onay sonrasında yeni araç sisteme dahil edilecektir. Bu şifre olmadan yeni araç eklemeye yazılım kapılı olacaktır...

düzenlemelerine yer verilmiştir.

Ancak yerinde yapılan incelemeler sonucunda;

- Sisteme ait internet bağlantısının İdare tarafından karşılandığı ve sistemde tanımlı olmayan ikame araçlara sisteme tanımlanmadan akaryakıt tanklarından sorumlu personel tarafından kullanılan “Master Card” (taşıt tanıma çipi olmadan yakıt verilmesine imkan sağlayan) ile yakıt verilebildiği,

- Akaryakıt tanklarından sadece bir tanesinin özel bir kabinde olduğu diğer tankın kabinde olmadığı,

- Mobil tank yüklenici tarafından teslim edilmiş olsa da otomasyon sistemine hiç entegre edilmeyerek idare tarafından kullanılmadığı ve sahada çalışan iş makineleri için variller ile yakıt gönderildiği,

Tespit edilmiştir.

Teknik şartnamede belirlenen kriterler taraflar için bağlayıcı olup, bu kriterlere uygun olarak işlem yapılması gerekmektedir.

B) İhale Öncesi Zemin Etüt Raporu Hazırlanmadan Uygulama Projesi Düzenlenmesinden Kaynaklı İş Artışı Yapılması

Anahtar teslim götürü bedel teklif alınarak ihalesi yapılan yapım işine ilişkin, ihale öncesinde işin yapılacağı yer ile ilgili zemin etüt raporu hazırlamadan uygulama projesi düzenlendiği ve bu şekilde düzenlenen uygulama projesindeki hatadan kaynaklı iş artışı yapıldığı görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun “Sözleşme Türleri” başlıklı 6'ncı maddesinin (a) bendinde yapım işlerinde; uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak işin tamamı için isteklinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden anahtar teslimi götürü bedel sözleşme düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “Tanımlar” başlıklı 4'üncü maddesinde uygulama projesinin, belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği projeyi ifade ettiği belirtilmiştir.

Kanun'un “İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar” başlıklı 62'nci maddesinin (c)

bendinde ise yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Yaklaşık Maliyetin Hesaplanmasına Esas Miktarların Tespiti" başlıklı 9'uncu maddesinde; yaklaşık maliyet hesabına esas miktarlar tespit edilirken, uygulama projesi üzerinden anahtar teslimi götürü bedel teklif almak suretiyle ihale edilecek işlerde arazi ve zemin etüt çalışmalarının yapılmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak üzere ihaleye çıkılan yapım işlerinde, ihale yapılmadan önce, işin yapılacağı arsa ile ilgili mülkiyet, kamulaştırma, imar işleri ve zemin etüt raporlarının hazırlanmış olması ve ilgili zemin etüt raporuna göre belirlenmiş subasman kotu, temel derinliği, zemin emniyet gerilmesi, temel tipi gibi bilgilere göre yapının her türlü ayrıntısını içeren uygulama projelerinin düzenlenmesi gerekmektedir.

Yapılan inceleme, yapım işinde ihale öncesinde işin yapılacağı yer ile ilgili zemin etüt raporu hazırlanmadan uygulama projesini düzenlediği; bu şekilde düzenlenen uygulama projesindeki hatadan kaynaklı %9,4261 iş artışı yapıldığı tespit edilmiştir. Mevzuatında öngörüldüğü üzere yapılacak zemin etüt çalışmaları ile uygulama projesinin hazırlanması halinde iş artışı gerekçesi olan imalatların yapılmasına gerek duyulmayacağı açıktır.

Uygulama projesi üzerinden anahtar teslimi götürü bedel teklif almak suretiyle ihale edilecek işlerde arazi ve zemin etüt çalışmalarının yapılması gerekmektedir.

C) Yapım İşlerinde Şantiye Defterinin Tutulmaması veya Mevcut Olanların Eksik Tutulması

İdarenin sözleşmeye bağladığı bazı yapım işlerinde şantiye defterlerinin tutulmadığı, tutulanlarda ise bilgilerin eksik olduğu görülmüştür.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "İhale ve Ön Yeterlik Dokümanının Hazırlanması" başlıklı 14'üncü maddesinin ikinci fıkrasında; idare tarafından ihale ve/veya ön yeterlik dokümanının hazırlanmasında, bu Yönetmelik ekinde yer alan; tip şartnameler, standart formlar, tip sözleşme, Yapım İşleri Genel Şartnamesi ve Kamu İhale Kurumu tarafından yayımlanan diğer mevzuatın esas alınacağı belirtilmiştir.

Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşmenin 8.2.1'inci maddesinde ise; ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralamasının ilk sırasında Yapım İşleri Genel Şartnamesinin olduğu ifade edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Ataşmanlar ve İlgili Diğer Defterler" başlıklı 28'inci maddesinin birinci fıkrasında; işyerlerinde, yapılan işlerin bütün ayrıntılarını günü gününe kayıt altına almak için, örneklerine göre şantiye günlük defteri, röleve ve ataşman defterleri, bunlarla ilgili belgeler yüklenici ile birlikte yapı denetim görevlisi tarafından tutulacağı; yüklenici tarafından bu defterlerin ve ilgili belgelerin imzalanmak zorunda olduğu; bunlardan imzalı birer kopyasının yükleniciye verileceği hükmüne yer verilmiştir.

İdarelerin denetim ve kontrollük iş ve işlemlerini düzenleyen mevzuatın bir parçası olan Bayındırlık İşleri Kontrol Yönetmeliği'nin "Kontrol Mühendisi Görev, Yetki ve Sorumluluğu" başlıklı 10'uncu maddesinin "Şantiye Defteri" başlıklı 10.18.1'inci bendinde; şantiye defterine her gün, hava durumundan başlayarak işin ilerleyişini, gelişmesini, çıkan engelleri, şantiyeye göre ihzarat bedeli ödenecek gereçler ile fiyat farkına tabi gereçlerin çeşit ve miktarlarını fatura, tarih ve numarası ile sözleşmesi gereğince müteahhidin iş başından bulundurması şart koşulan teknik elemanların o gün iş başında bulunup bulunmadığını, müteahhitle yapılan önemli görüşme ve sonuçlarını işte kullanılan işçi, makine ve teçhizatın miktarını, üst kademedeki gelenlerin ziyaretlerini ve konuşularak karar verilen hususları ile birlikte imzalayacağı belirtilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, işin yürütülmesi sırasındaki bütün süreçler şantiye defteri ile kayıt altına alınmalıdır. Böylelikle idare ve yüklenici arasındaki anlaşmazlıklarda söz konusu kayıtlar kanıt teşkil edecektir. Ayrıca hakedişlere girecek imalat miktarı ve cinslerinde de bu defter esas alınacaktır. İdarenin kontrol teşkilatı dışındaki paydaşları da (denetçiler vb.) yine bu sayede etkin bir inceleme yapabilecektir.

Yapılan incelemede; 2 adet yapım işine ait şantiye defterlerinin tutulmadığı ve 1 adet yapım işinde ise şantiye defterinde kontrol edene ait bilgi ve imzanın bulunmadığı ve her güne aynı bilgiler girilerek standart bir şekilde hazırlandığı tespit edilmiştir.

Yapım işlerinin yürütülmesi sırasındaki bütün süreçlerin mevzuatın öngördüğü biçimde şantiye defteri ile kayıt altına alınması gerekmektedir.

BULGU 7: Mevduat Faiz Gelirlerinden Kesilen Gelir Vergisi Stopajının Giderler Hesabı'na Kaydedilmemesi

İdarenin vadeli mevduat hesaplarında tahakkuk eden faiz gelirlerinin brüt tutar üzerinden kaydedilmesi gerekirken kesinti yapıldıktan sonra net tutar üzerinden kaydedildiği, bu nedenle, stopaj yoluyla ödenen gelir vergisi tutarının muhasebe kayıtlarında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel Muhasebe Kavramları ve İlkeleri ile Genel Yönetim Muhasebe Standartları, Kuralları ve Uygulanması" başlıklı 42'nci maddesinde; kurumların muhasebesinin Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin ikinci bölümünde belirlenen ve muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan temel muhasebe kavramları ile faaliyet sonuçları, bütçe uygulama sonuçları, nazım hesaplara ilişkin ilkeler ve varlıklar, yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar ilkelerinden oluşan bilanço ilkeleri ile üçüncü bölümünde belirlenen muhasebe standartları, kuralları ve uygulamalarına ilişkin hükümler çerçevesinde yürütüleceği belirtilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Faaliyet Sonuçları Tablosu İlkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinin (a) fıkrasında; kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemlerinin, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izleneceği, gelir ve gider hesaplarının, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsus olduğu ifade edilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in üçüncü bölümünde yer alan "Gayri Safılık İlkesi" başlıklı 39'uncu maddesinde ise; gelir ve giderlerin, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedileceği düzenlemesi yer almaktadır.

Ek olarak, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Banka Hesabı'nın işleyişinin anlatıldığı 57'nci maddesinde; idarenin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarlarının bu hesaba, tevkifat tutarlarının ise 630 Giderler Hesabı'na borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemeler değerlendirildiğinde, idarenin bankalarda bulunan vadeli mevduat hesaplarına işleyen faiz nedeniyle elde ettiği gelirlerin brüt tutar üzerinden muhasebeleştirilmesi, ödenen gelir vergisi stopajlarının ise giderler hesabında izlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Ancak yapılan incelemede; bankalardaki vadeli mevduat hesaplarından elde edilen faiz gelirlerinin net tutarlar üzerinden, diğer bir ifadeyle, gelir vergisi stopajı düşülerek muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Tahakkuk eden faiz gelirlerinin stopaj kesintisi yapılmadan brüt tutar üzerinden 600 Gelirler Hesabı'nda, buna ilişkin olarak stopaj yapılan vergi ve benzeri giderlerin de 630 Giderler Hesabı'nda muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Hatalı Uygulamaların Bulunması

İdare tarafından taşıt bakım onarım giderlerinin, ihale edilmesi gerekirken kısımlara bölünerek doğrudan teminle gerçekleştirildiği; doğrudan temin yoluyla yapılan alımların Elektronik Kamu Alımları Platformuna (EKAP) kaydedilmediği, sözleşme kapsamında yüklenicinin sorumluluğunda bulunan Araç Takip Sistemi ile ilgili arızaların idare tarafından yükleniciye bildirilmemesi nedeniyle söz konusu arızaların giderilemediği görülmüştür.

A) Taşıt Bakım Onarım Giderlerinin Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemi ile Gerçekleştirilmesi

İdare tarafından taşıt bakım onarım giderlerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda öngörülen temel ihale usulleri ile ihale edilmesi gerekirken kısımlara bölünerek doğrudan teminle gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde; İdarelerin, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu; eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği hükmüne yer verilmiştir.

Kanun'un "Doğrudan Temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasında ise; büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyar, diğer idarelerin beşmilyar Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaaşeye ilişkin alımlarını ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulüyle gerçekleştirebilecekleri belirtilmiştir.

Kanun'da yer alan eşik değerler ve parasal limitlerin 01.02.2022 tarihinden itibaren

uygulanması ile ilgili olarak, 20.01.2022 tarihli ve 31725 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2022/1 numaralı Kamu İhale Tebliğinde, büyükşehir sınırı dâhilinde bulunan idareler için doğrudan temin limiti 218.395,00 TL olarak belirlenmiştir. Buna göre büyükşehir sınırı dâhilinde bulunan idareler, 218.395,00 TL altındaki ihtiyaçları için ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulüne başvurabileceklerdir.

Yapılan incelemelerde, süreklilik arz eden taşıt bakım onarım hizmet alımlarının belirli firmalardan yıl içerisinde doğrudan temin yöntemiyle karşılandığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresince, taşıt modellerinin eski olması sebebiyle ne sıklıkla bakım ve onarım yapılacağına öngörülemediği ve bu yüzden doğrudan temin usulü ile alım yapıldığı belirtilmişse de; bu gerekçeler yasal dayanaktan yoksundur. Zira sadece belli firmalardan birbirine yakın zamanlarda “tamir-bakım-onarım” hizmet alımlarının yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu durum aynı nitelikteki hizmet alımlarının kalemlere veya gruplara bölünerek yapılması anlamı taşımaktadır ve 4734 sayılı Kanun’un temel ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir.

Saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği ve mevzuata uygun işlem yapılması için aynı nitelikte olan ve bütünlük sağlayan işlerin ihale yöntemiyle karşılanması ve doğrudan temin sınırlarının altında kalmak amacıyla aynı nitelikteki işlerin kısımlara bölünmemesi gerekmektedir.

B) Doğrudan Temin Alımlarının EKAP’a Kaydedilmemesi

Doğrudan temin yoluyla yapılan alımların Elektronik Kamu Alımları Platformuna (EKAP) kaydedilmediği görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği’nin “Doğrudan Temin Kayıt Formu” başlıklı 30.9.2’nci maddesinde, doğrudan temin yoluyla yapılan alımların, takip eden ayın onuncu gününe kadar “Doğrudan Temin Kayıt Formu” doldurularak Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinde kayıt altına alınacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, doğrudan temin yöntemi ile yapılan alımlara ilişkin bilgilerin Elektronik Kamu Alımları Platformuna (EKAP) kaydedilmediği tespit edilmiştir. Diğer yandan, doğrudan temin yöntemi ile yapılan alımların Elektronik Kamu Alımları Platformuna (EKAP) kaydedilmemesi, Kamu İhale Kurumunun doğrudan temin alımlarına ilişkin derlemiş olduğu istatistiklerde eksikliğe neden olmaktadır.

Doğrudan teminle yapılan alımların Elektronik Kamu Alımları Platformuna (EKAP)

kaydedilmesi gerekmektedir.

C) Araç Takip Sistemi ile İlgili Arızaların Yükleniciye Bildirilmemesi

Sözleşme kapsamında yüklenicinin sorumluluğunda bulunan Araç Takip Sistemi ile ilgili arızaların idare tarafından yükleniciye bildirilmemesi nedeniyle söz konusu arızaların giderilemediği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Doğrudan Temin" başlıklı 22'inci maddesinin (c) bendinde; mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden doğrudan temin usulüyle karşılanabileceği belirtilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan Temine İlişkin Açıklamalar" başlıklı 22.1.1.3. maddesinde; doğrudan temin kapsamında alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanmasının zorunlu olduğu, bir defada yapılacak alımlarda sözleşme yapılmasının idarelerin takdire bırakıldığı belirtilmiştir. Tebliğ'de belirtildiği üzere işin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda sözleşme düzenlenmesi zorunluluk arz etmektedir.

Bu kapsamda İdare ve yüklenici arasında Araç Takip Sistemi Hizmet Sözleşmesi imzalanmış olup, söz konusu Sözleşmenin "Cezalar ve Kesintiler" başlıklı 9'uncu maddesinde; yüklenici tarafından, kendisine bildirilen Araç Takip Sistemi ile ilgili her türlü yazılım sorunu ve cihaz arızasının bildirim tarihinden itibaren 10 gün içerisinde giderileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, İdarenin kullanımında bulunan 13 aracın araç takip cihazının çalışmadığı ve bu araçların takibinin yapılamadığı halde yükleniciye arıza bildirimlerinin yapılmadığı, bunun sonucunda yüklenicinin sorumluluğunda bulunan söz konusu arızaların giderilemediği tespit edilmiştir.

Araç takip cihazlarının çalışmaması nedeniyle takibi yapılamayan araçların yükleniciye bildirimlerinin yapılması ve bu arızaların yüklenici tarafından giderilmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 9: İşletme Hakkının Devri Niteliğindeki Kiralamalarda KDV'nin Eksik Tahsil Edilmesi

Sözleşme süresi bir yılı aşan işletme hakkının devri niteliğindeki taşınmaz kiralamalarında kira bedellerinden yalnızca ilk sene Katma Değer Vergisi (KDV) tahsil edildiği görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun "Verginin Konusunu Teşkil Eden İşlemler" başlıklı 1'inci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinin (f) alt bendinde Gelir Vergisi Kanunu'nun 70'inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiralanması işlemlerinin KDV'ye tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun "Gayrimenkul Sermaye İradının Tarifi" başlıklı 70'inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı alt bendinde ise; işletme hakkının kiraya verilmesinden elde edilen gelirlerin gayrimenkul sermaye iradı olarak sayıldığı belirtilmiştir.

KDV Kanunu'nun "Sosyal ve Askeri Amaçlı İstisnalarla Diğer İstisnalar" başlıklı Altıncı Bölümde yer alan 17'nci maddesinin "4. Diğer İstisnalar" alt başlıklı bölümünün (d) bendinde; iktisadi işletmelere dahil olmayan gayrimenkullerin kiralanması işlemlerinin KDV'den istisna olduğu belirtilmiştir.

Diğer taraftan, 26.04.2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Genel Tebliği'nin "F. Sosyal ve Askeri Amaçlı İstisnalarla Diğer İstisnalar" kısmının "4.4. İktisadi İşletmeye Dâhil Olmayan Gayrimenkullerin Kiralanması" bölümünde; iktisadi işletmeye dâhil olup olmadığına bakılmaksızın işletme haklarının kiralanması işlemlerinin KDV'ye tabi olduğu açıklanmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; iktisadi bir işletme olmayan belediyeye ait bir gayrimenkulün kiralanması işleminin Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 17/4-d maddesi kapsamında katma değer vergisinden istisna olduğu, ancak belediyeye ait gayrimenkulün kiralanması işlemi işletme hakkının devri niteliğinde ise Kanun'un 1/3-f maddesi gereğince Katma Değer Vergisine tabi olduğu anlaşılmaktadır.

Belediyeye ait bir gayrimenkulün kiralanması; işyeri olarak kullanılan bina, ofis, dükkân gibi taşınmazların kira sözleşmesi ile kuru mülkiyetinin kiralanmasını kapsamaktadır. Bununla birlikte taşınmazların, iktisadi bir faaliyetin icrasına tahsis edilerek ve/veya işletilmeye hazır hale getirilerek kiracıların kullanımına bırakılması halinde (büfe, çay ocağı, hamam, halısaha vb.) bu tür kiralama işlemleri taşınmaza bağlı işletme ve imtiyaz hakkının kiralanması

niteliğinde olduğundan bu işlemler %18 oranında KDV'ye tabidir.

Yapılan incelemede; süresi bir yılı aşan ve kullanım amaçları sözleşmelerinde büfe, çay ocağı, otobüs yazıhanesi ve peron yeri olarak belirtilen işletme hakkının devri niteliğindeki taşınmaz kiralamalarında yalnızca birinci yıl kira bedeli üzerinden KDV tahsil edildiği, ikinci ve sonraki yıllara ait kira bedelleri üzerinden KDV tahakkuku ve tahsilatı yapılmadığı tespit edilmiştir.

İşletme hakkının devri niteliğindeki taşınmaz kiralamalarında Katma Değer Vergisinin eksiksiz olarak tahakkuk ve tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Tahakkuk ve Tahsilatı Yapılmayan İmar Para Cezalarının Bulunması

3194 sayılı İmar Kanunu gereğince kesilen para cezalarından tahakkuk ve tahsilatı yapılmayanların bulunduğu görülmüştür.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Ruhsatsız veya Ruhsat ve Eklerine Aykırı Olarak Başlanan Yapılar" başlıklı 32'nci maddesinde, ruhsat alınmaksızın veya ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere ve imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapıların mühürlenerek inşaatın derhal durdurulacağı; durdurmanın, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı sahibine tebliğ edilmiş sayılacağı; durdurma zaptının tebliğinden itibaren 1 ay içinde usulsüzlüğün giderilmemesi ve ruhsat alınmaması durumunda belediye encümenince yıkım kararı alınacağı; "İdari Müeyyideler" başlıklı 42'nci maddesinde ise, maddede belirtilen ve imar mevzuatına aykırılık teşkil eden yapılarla ilgili idare encümenince sorumlular hakkında uygulanacak idari para cezalarının türleri ve miktarları belirtilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Gelirlerin Toplanması Sorumluluğu" başlıklı 38'inci maddesinde; kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yapı Kontrol Müdürlüğü tarafından 2004 yılından itibaren İmar Kanunu'na aykırılık gerekçesiyle encümene sevk edilen ve buradan çıkan kararlara ilişkin listenin ilk altmış sırasında yer alan isimlerin incelenmesinde; encümenden çıkan altı karara ilişkin tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı, dolayısıyla icra takibinin de olmadığı tespit edilmiştir.

İmar para cezalarına ilişkin Yapı Kontrol Müdürlüğü tarafından işlemlerin zamanaşımına ilişkin hükümler de dikkate alınarak eksiksiz yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Avans İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Bulunması

İdare tarafından gerçekleştirilen avans işlemlerine yönelik yapılan incelemelerde tespit edilen hususlara aşağıda yer verilmiştir.

A) İvedi Olmayan Giderlerin Avans ile Karşılanması ve İhtiyaçlar Karşılanırken İhale Mevzuatı Hükümlerine Uyulmaması

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Giderin Gerçekleştirilmesi" başlıklı 33'üncü maddesinde; bütçelerden bir giderin yapılabilmesi için iş, mal veya hizmetin belirlenmiş usul ve esaslara uygun olarak alındığının veya gerçekleştirildiğinin, görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca onaylanması ve gerçekleştirme belgelerinin düzenlenmiş olması gerektiği belirtilmiştir.

Aynı Kanunu'nun "Ön Ödeme" başlıklı 35'inci maddesinin birinci fıkrasında ise; harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Ön Ödemeler" başlıklı 123'üncü maddesinde; ön ödemelerle ilgili bu yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 5018 sayılı Kanun'un 35'inci maddesine dayanılarak çıkarılan yönetmelik hükümlerinin esas alınacağı düzenlenmiştir.

Yukarıda yer alan hükümler birlikte değerlendirildiğinde, ön ödemenin ancak kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilmeyecek ivedi veya zorunlu giderler nedeniyle yapılabileceği, söz konusu nedenler haricinde, ivedi ve zorunlu olmayan giderler için öncelikle mal ve hizmetin temin edilip bilahare gerçekleştirme belgelerinin düzenlenerek kesin ödeme yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Öte yandan, 55 Sıra Numaralı ve "Ön Ödeme Usul ve Esasları" başlıklı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin "Ön Ödemenin Niteliği" başlıklı 3'üncü maddesinde; ön ödemenin bir alım yöntemi olmadığı ve yapılacak mal veya hizmet alımlarında, alımların idarelerin tabi oldukları ihale mevzuatı hükümlerine göre yapılması gerektiği düzenlenmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2'inci maddesinde; belediyelerin mal ve hizmet alım ihalelerinin Kanun kapsamına dâhil olduğu düzenlenmiş olup

avans vermek suretiyle ödeme yapılan ancak ivedi olmayan ihtiyaçların piyasa fiyat araştırması yapılması suretiyle Kanun'un 22/d maddesi kapsamında doğrudan temin usulüyle karşılanması gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede, ivedi olmayan bazı bakım, onarım hizmetleri ile yedek parça ve muhtelif mal alımlarının, ihale mevzuatına aykırı olarak piyasa fiyat araştırması yapılmadan avans verilmek suretiyle karşılandığı tespit edilmiştir.

İdare tarafından ivedi veya zorunlu olmayan ihtiyaçlar için avans verilmemesi ve mevzuatta öngörülen olağan alım usulünün kullanılması gerekmektedir.

B) Mal ve Hizmet Alımlarında Avans Mahsup Sürelerine Uyulmaması ve Avans Verilmesini Gerektiren Alımlara Beş Gün İçinde Başlanılmaması

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ön Ödeme" başlıklı 35'inci maddesinin beşinci fıkrasında; her mutemetin ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade etmekle yükümlü olduğu, süresi içerisinde mahsup edilmeyen avanslar hakkında 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Mezkûr maddeye dayanılarak çıkarılan Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in "Ön Ödemelerde Mahsup Süresi ve Sorumluluk" başlıklı 11'inci maddesinin üçüncü fıkrasında ise; mutemetin, işin tamamlanmasından sonra, yukarıdaki bir ve üç aylık sürelerin bitimini beklemeden, son harcama tarihini takip eden üç iş günü içinde ön ödeme artığını iade etmek ve süresinde mahsubunu yaparak hesabını kapatmak zorunda olduğu düzenlenmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Ön Ödemeler" başlıklı 123'üncü maddesinde; Ön ödemelerle ilgili bu yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 5018 sayılı Kanun'un 35'inci maddesine dayanılarak çıkarılan yönetmelik hükümlerinin esas alınacağı düzenlenmiştir.

Öte yandan, 55 Sıra Numaralı ve "Ön Ödeme Usul ve Esasları" başlıklı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin "Diğer Hususlar" başlıklı 9'uncu maddesinde ise; Harcama yetkililerinin avansın verildiği tarihten itibaren en geç beş gün içinde alım işine başlanılmasına özen göstererek kamu idaresine ait paranın gereksiz yere mutemetler üzerinde

kalmasına izin vermemesi gerektiği düzenlenmiştir.

Yapılan incelemelerde, mutemetlerce avans verilmesini gerektiren bazı alımlara beş gün içinde başlanılmadığı, harcama sonrası avansların ise üç iş günü içinde mahsubunun yapılmadığı tespit edilmiştir.

Ön ödeme işlemlerinin yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine uygun şekilde gerçekleştirilmesi ve kamu idaresine ait paraların gereksiz yere mutemetler üzerinde bırakılmaması gerekmektedir.

BULGU 12: Kooperatiflerle Ortak Hizmet Projeleri Yapılması ve Projeler Kapsamında Taşınmaz Kullanılması

İdare ile kooperatifler arasında işbirliği protokolü adı altında ortak hizmet projeleri yapıldığı ve söz konusu projeler kapsamında İdare taşınmazlarının kullanıldığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçelerden Yardım Yapılması" başlıklı 29'uncu maddesinde; gerçek veya tüzel kişilere kanunda veya cumhurbaşkanlığı kararnamesinde dayanağı olmadan kamu kaynağı kullanılamayacağı, yardımda bulunulamayacağı veya menfaat sağlanamayacağı düzenlenmiştir.

Aynı Kanun'un "Taşınmaz Tahsisi" başlıklı 47'nci maddesinde; kamu idarelerinin, kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebileceği belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer Kuruluşlarla İlişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde; belediyelerin, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebileceği, diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınmasının gerektiği; kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebileceği veya süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği hükümlerine yer verilmiştir.

Mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine göre belediyelerin, kamu yararına çalışan dernekler, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 5362 sayılı Kanun kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebileceği, kooperatiflerin madde kapsamında yer almadığı, dolayısıyla belediyelerin kooperatiflerle ortak hizmet projesi gerçekleştirilemeyeceği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, İdare ile çeşitli kooperatifler arasında 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesi dayanak gösterilerek işbirliği protokollerinin yapıldığı, bu kapsamda İdarenin mülkiyetinde yer alan taşınmazların kooperatiflerin kullanımına bırakıldığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesi belediyelere, ekonomik amaçlarla kurulmayan ve maddede tahdidi sayılan tüzel kişiler ile ortak hizmet projesi yapabilmesine yetki vermiştir. Dolayısıyla belediyeler tarafından, ortaklarının belirli ekonomik menfaatlerini ve meslek veya geçimlerine ait ihtiyaçlarını sağlayıp korumak için kurulan kooperatiflerle işbirliği protokolleri adı altında ortak hizmet projeleri gerçekleştirilmesi ve projeler aracılığıyla taşınmazların kooperatiflerin kullanımına bırakılması, diğer bir ifadeyle tahsis edilmesi mümkün değildir.

Kamu idaresi cevabında; Protokole konu taşınmazlarının bir kısmının Devir Paylaşırma Komisyonu kararı ile kooperatif hissesinin her türlü devri ile birlikte Belediyeye pay olarak verildiği, bir kısmının da zeytin ağaçlarının üretim ve veriminin geliştirilip bakımının yapılması ve ürünlerin %50'sinin Belediye'ye verilmesi nedeniyle kooperatiflerin kullanımına bırakıldığı belirtilmiştir.

Her ne kadar İdare tarafından, zeytin ağaçlarından hasat elde edildiği, kooperatif hissesinin Devir Paylaşırma Komisyonu tarafından belediyeye devredildiği belirtilmişse de; kamu idaresinin kanunla kendine verilen yetkiler dışında, mevzuatın geniş yorumlanması suretiyle bir işlem gerçekleştirmesi mümkün değildir. Kooperatifler 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesi kapsamında yer almadığından Belediyeler kooperatiflerle ortak hizmet projesi gerçekleştirmesi mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Kooperatiflerle işbirliği protokolleri adı altında ortak hizmet projeleri yapılmaması ve taşınmazların kooperatiflerin kullanımına bırakılmaması gerekmektedir.

BULGU 13: İdarenin Mülkiyetinde Bulunan Taşınmazın Vakfa Tahsis Edilmesi

İdarenin mülkiyetinde bulunan bir taşınmazın mevzuata aykırı olarak bir vakıfa tahsis edildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçelerden Yardım Yapılması" başlıklı 29'uncu maddesinde; gerçek veya tüzel kişilere kanunda veya cumhurbaşkanlığı kararnamesinde dayanağı olmadan kamu kaynağı kullandırılmayacağı, yardımda bulunulamayacağı veya menfaat sağlanamayacağı düzenlenmiştir.

Aynı Kanun'un "Taşınmaz Tahsisi" başlıklı 47'nci maddesinde; kamu idarelerinin, kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebileceği belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer Kuruluşlarla İlişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde; belediyelerin, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda; kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebileceği veya süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, Belediyeler kendilerine ait taşınmazları asli görev ve hizmetlerde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak belediye meclis kararı üzerine mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebileceklerdir. Dolayısıyla kamu kurum ve kuruluşları dışında kalan dernek veya vakıflara süresi her ne olursa olsun belediye taşınmazlarının tahsis edilmesi hukuka aykırılık teşkil etmektedir.

Yapılan incelemede; Belediyenin mülkiyetinde bulunan bir taşınmazın mevzuata aykırı olarak bir vakıfa tahsis edildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, vakfa tahsis edilen taşınmaza ilişkin ortak işbirliği protokolü bulunduğu ifade edilmişse de; taşınmazın protokol kapsamında 25 yıllık süre ile vakfın kullanımına bırakılması ile proje mahiyetinin aşılmış olduğu ve işleme tahsis niteliği kazandırıldığı anlaşılmaktadır. Diğer taraftan, protokol hükümleri incelendiğinde, ortak hizmetlerin yürütülmesi esnasında kaç personelin yer alacağı, sürecin nasıl işleyeceği, vakfın

projeye ne kadar bütçe ayırdığına ilişkin herhangi bir bilgiye yer verilmediği görülmüştür. Dolayısıyla söz konusu taşınmazın kullanımının üçüncü kişilere protokol yapılması suretiyle bırakılması yapılan işleminin tahsis niteliğini değiştirmemektedir.

İdarenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşları dışında kalan vakıflara tahsis edilmemesi gerekmektedir.

BULGU 14: Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılan mal, hizmet ve yapım işlerine ilişkin harcamaların yıllık toplamının, 2022 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unu aştığı ve aşan kısım için Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı hükmüne yer verilmiştir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci Maddesinin (I) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ'in "Genel Esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında; 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, İdarenin 2022 yılında 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan alımlarda; mal alımları için ayrılan toplam ödenek tutarı 63.193.941,65 TL iken yapılan harcama tutarının 13.562.124,07 TL olduğu, hizmet alımları için ayrılan toplam ödenek tutarı 76.223.192,00 TL iken yapılan toplam harcama tutarının 9.655.539,23 TL olduğu, yapım işleri için ayrılan toplam ödenek tutarı 122.411.418,35 TL iken yapılan toplam harcama tutarının ise 15.191.536,21 TL olduğu ve bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unun, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapılacak harcamalarda, bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unun Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşılması gerekmektedir.

BULGU 15: İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullandırılmaması

Kadrolu işçilerin bir kısmının yıllık izinlerinin mevzuata uygun olarak kullandırılmaması nedeniyle biriktirilen izinlerin emeklilik aşamasında toplu izin ücreti olarak ödendiği ve bu ödemelerin İdareye ek mali külfet oluşturduğu görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun "Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve İzin Süreleri" başlıklı 53'üncü maddesinde; en az bir yıl çalışmış olan işçilere işyerinde işe başladığı günden itibaren deneme süresi de içinde olmak üzere yıllık ücretli izin verileceği belirtildikten sonra hizmet süresi dikkate alınarak işçilere verilecek yıllık asgari ücretli izin süreleri tespit edilmiş ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Yıllık Ücretli İznin Uygulanması" başlıklı 56'ncı maddesinde; yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, "Sözleşmenin Sona Ermesinde İzin Ücreti" başlıklı 59'uncu maddesinde ise; iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği ifade edilmiştir.

Anılan Kanun'un "Yıllık Ücretli İzin Hükümlerine Aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde; 59'uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde, bu izne ait ücreti ödemeyen veya Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'ne aykırı olarak izin kullandırmayan işverenlere bu durumda olan her işçi için idari para cezası verilmesi öngörülmüştür.

Diğer yandan, Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nin "İzin Kullanma Dönemleri" başlıklı 5'inci maddesinde ise; işveren veya işveren vekillerinin, bu Yönetmeliğin 15'inci maddesinde belirtilen izin kurulu veya 18'inci maddeye dayanılarak bunun yerine geçenlere danışmak suretiyle işyerinde yürütülen işlerin nitelik ve özelliklerine göre, yıllık ücretli izinlerin, her yılın belli bir döneminde veya dönemlerinde verileceğini tayin edebileceği ve işyerinde ilan edeceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; işçilerin yıllık

izin haklarından feragat edemeyeceği, işverenin de düzenli olarak işçilerin yıllık izinlerini kullandırmakla yükümlü olduğu anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede ise İdarenin kadrolu 82 adet işçisinin toplam 7.008,50 gün birikmiş yıllık izninin bulunduğu ve bu izinlerin yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine uygun olarak kullandırılmadığı, biriktirilen izinlerin emeklilik aşamasında toplu izin ücreti olarak işçilere ödenmesi suretiyle İdareye ek mali külfet oluşturduğu tespit edilmiştir.

İdari para cezası yaptırımı ile karşılaşılmaması ve biriken yıllık izinlerin ücrete dönüşmesi suretiyle idareye ek bir mali külfetin ortaya çıkmaması için İdare tarafından söz konusu yıllık izinlerin mevzuata uygun bir şekilde kullandırılması gerekmektedir.

BULGU 16: İdareye Ait Çocuk Bakım Evinin İşletme Giderleri İçin Bütçeden Kaynak Aktarılması

İdare tarafından işletilen çocuk bakım evinin işletme giderleri için bütçeden kaynak aktarıldığı görülmüştür.

2022 yılı için Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 2022-1 sayılı Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ'in; "Kreş ve Çocuk Bakımevleri Ücretleri" başlıklı 5'inci maddesinde; kamu kurum ve kuruluşlarına ait kreş ve çocuk bakımevlerine kabul edilecek Devlet memurları ile diğer kamu personelinin her çocuğu için aylık bakım ücretinin asgari 345,00 TL olarak tespit edildiği, ancak belirlenen asgari aylık ücretlerin kreş ve çocuk bakımevi hizmetlerinin karşılanmasında yeterli olmadığı durumlarda, kurum ve kuruluşlarının belirlenen ücretin üzerinde bedel tespit etmeye yetkili olduğu belirtilmiştir.

Aynı Tebliğ'in "Ortak Hususlar" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasında; kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufunda bulunan eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, çocuk bakımevi, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerin işletme giderleri için ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerinden herhangi bir katkıda bulunulmamasının esas olduğu; yirminci fıkrasında ise kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilen kreş ve çocuk bakımevi gibi tesislerin sosyal tesis kapsamında olması nedeniyle, bu tesislerin giderlerine bütçeden katkıda bulunulamayacağı, dolayısıyla bunların her türlü giderlerinin kreş ve çocuk bakımevlerinin kendi gelirlerinden karşılanacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, belediye meclisi tarafından belirlenen ücret tarifesinin çocuk bakım evinin giderlerini karşılamada yetersiz kaldığı ve bütçeden mevzuata aykırı olarak

141.949,76 TL kaynak aktarıldığı tespit edilmiştir.

İdare tarafından işletilen çocuk bakım evinin işletme giderleri için bütçeden herhangi bir katkıda bulunulmaması esas olup, çocuk bakım evinin her türlü giderinin kendi geliriyle karşılanması gerekmektedir.

BULGU 17: Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

İdare ile yetkili sendika arasında imzalanan sosyal denge sözleşmesine mevzuata aykırı olarak konusu dışında hükümlerin konulduğu görülmüştür.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 128'inci maddesi uyarınca; memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenlenir. Ancak malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklı olup toplu sözleşme ile mali ve sosyal haklara ilişkin düzenleme yapılabilecektir.

Bu kapsamda, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesinde; 375 sayılı KHK'nın ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabileceği belirtilmiştir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 15'inci maddesinde ise, sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının, 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan Toplu Sözleşme'de belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ile bu belediyede en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında yapılabilecek sözleşmeyle belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

4688 sayılı Kanun uyarınca imzalanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşme'nin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme bölümünün "Sosyal Denge Tazminatı" başlıklı 1'inci maddesinin birinci fıkrasında ise; belediyeler ve bağlı

kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, 4688 sayılı Kanununun 32'nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarının en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %120'si olduğu; sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılabilecek sözleşmelerde, tavan tutarın aşılmaması kaydıyla çeşitli adlar altında yapılan ödemeler dahil ödenebilecek tazminatın aylık tutarının, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeden de anlaşılacağı üzere, sosyal denge sözleşmeleri ile sadece görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı düzenlenebilecektir. Bunun dışında sosyal denge sözleşmelerinin yasal çerçevesini genişletecek biçimde kamu görevlilerine ek mali veya sosyal haklar tanınması yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil edecektir.

Ancak yetkili sendika ile İdare arasında 15.01.2022-15.01.2023 tarihlerini kapsayacak şekilde düzenlenen Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesi'nde çalışanların lojman, kamp, etüt, spor, kültür ve benzeri tesislerden ücretsiz yararlanacağı, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Gününde çalışan kadınların ücretli izinli sayılacağına ilişkin düzenlemelere yer verildiği tespit edilmiştir.

Sözleşmede yer alan söz konusu düzenlemeler sosyal denge tazminatının uygulanmasına ilişkin olmayıp belediyede çalışan memur ve kamu görevlilerine ek sosyal ve mali haklar getirmiştir.

Sosyal denge sözleşmesinde yer verilen mali haklar dışındaki düzenlemeler mevzuata aykırılık teşkil etmekte olup, sosyal denge sözleşmelerinde mevzuatında yer almayan hususların düzenlenmemesi gerekmektedir.

BULGU 18: Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İşyerlerinin Bulunması

İdarenin yetki ve sorumluluk alanı içindeki bazı iş yerleri için çevre temizlik vergisi tahakkuk ettirilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çevre Temizlik Vergisi" başlıklı Mükerrer

44'üncü maddesinde; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu ifade edilmiş olup, işyeri olarak kullanılan binalara ilişkin çevre temizlik vergisinin her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılacağı hükmüne yer verilmiştir.

İşyerlerinden alınan çevre temizlik vergisi, büyükşehir belediyesi veya mücavir alan sınırında bulunup bulunmamasına bakılmaksızın, ilk kademe veya ilçe belediyeleri tarafından tahsil edilmekte olup, mükellefi ilçe sınırları içerisinde faaliyet gösteren işyerleridir.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 30.03.2014 tarihinde yürürlüğe giren Geçici 1'inci Maddesinin on beşinci fıkrasında; bu Kanuna göre tüzel kişiliği kaldırılan köylerde, bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa göre alınması gereken emlak vergisi ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca alınması gereken vergi, harç ve katılım paylarının beş yıl süreyle alınmayacağı hükmüne yer verilmiş olup, 28.11.2017 tarihli ve 7061 sayılı Kanunun 105'inci maddesiyle bu fıkra da yer alan "beş yıl" ibaresi "altı yıl", 27.12.2018 tarihli ve 7159 sayılı Kanunun 6'ncı maddesiyle de "altı yıl süreyle" ibaresi "31/12/2022 tarihine kadar (bu tarih dâhil)" şeklinde değiştirilmiştir.

Urla Vergi Dairesi Müdürlüğünden alınan Urla ilçe sınırları içerisinde bulunan aktif işyerleri verilerinden yola çıkılarak yapılan inceleme neticesinde, belediye sınırları içerisinde 5351 adet aktif işyerinin bulunduğu; ancak bu işyerlerinden 5130 adedinin çevre temizlik vergisi mükellefi olduğu tespit edilmiştir. Yapılan hesaplamada 6360 sayılı Kanunla mahalleye dönüşen ve tüzel kişiliği kaldırılan köyler için 31.12.2022 tarihine kadar uygulanması gereken muafiyet durumu göz önünde bulundurulmuş olup, bu verilere göre 221 adet işyeri için çevre temizlik vergisi mükellefiyetinin tesis ettirilmediği ve idarenin gelir kaybına uğradığı anlaşılmaktadır.

İdare sınırları içerisinde bulunan aktif işyerlerinden çevre temizlik vergisi mükellefiyeti tesis ettirilmesi gerekenlerin tespit edilmesi için gerekli çalışmaların başlatılması gerekmektedir.

BULGU 19: İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunan İş Yerlerinin Bulunması

İdare sınırları içerisinde faaliyet gösteren bazı iş yerlerinin, iş yeri açma ve çalışma ruhsatı almadan faaliyette bulunduğu ve buna bağlı olarak İdare'nin gelir kaybına uğradığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek ve gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek belediyenin yetki ve imtiyazları arasında sayılmıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri Açma İzni Harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması işleminin İşyeri Açma İzni Harcına tabi olduğu belirtilmiştir.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 3'üncü maddesinin (c) bendinin (cb) alt bendinde, belediye hudutları ve mücavir alan sınırları içerisinde kalan iş yeri ve işletmelerden büyükşehir belediyesi olan yerlerde sıhhi ve sair işletmeler için ilçe belediyelerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatını vermeye yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin (a) bendi ile ruhsat vermeye yetkili idarenin tanımı yapılmış, büyükşehir belediyesi bulunan illerde, büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesinin, bunun dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe belediyesinin yetkili idare olduğu ifade edilmiştir. Buna göre, belediye sınırları içerisinde ve Büyükşehir Belediyesinin ruhsat vermeye yetkili olmadığı hususlarda iş yerlerine ruhsat vermeye ilçe belediyesi yetkilidir.

06.12.2012 tarih ve 28489 sayılı Resmi Gazete yayınlanarak yürürlüğe giren 6360 sayılı On Üç İilde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Geçici 1'inci maddesinin on dördüncü fıkrasında; bu Kanunla mahalleye dönüşen köylerde, bu Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa göre oluşturulan Ulusal Adres Bilgi Sistemine kayıtlı veya Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından uydu fotoğraflarıyla tespit edilen, entegre tesis niteliğinde olmayan tarım ve hayvancılık amaçlı yapılardaki işletmeler ile bu yerlerde oturanların ihtiyaçlarını karşılayacak bakkal, manav, berber, fırın,

kahve, lokanta, pansiyon, tanıtım ve teşhir büfeleri, yerleşim yeri halkı tarafından kurulan ve işletilen kooperatiflerin işletme ruhsatı almış sayılacağı; bu işletmelerin bulunduğu binalar ile konutlardan, bu Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar bitirilmiş olanların, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı veya belediye ya da üniversiteler tarafından fen ve sanat kuralları ile ilgili mevzuat hükümlerine uygun yapıldığı tespit edilenler ruhsatlandırılmış sayılacağı; ayrıca bu yapıların elektrik, su ve bunun gibi kamu hizmetlerinden yararlandırılacağı ancak bu fıkranın öngördüğü uygulamaların özel kanun hükümlerine aykırı olması durumunda, özel kanun hükümleri geçerli olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Urla Vergi Dairesi Müdürlüğünden alınan Urla ilçe sınırları içerisinde bulunan aktif işyerleri verilerinden yola çıkılarak yapılan inceleme neticesinde, belediye sınırları içerisinde 4760 adet aktif işyerinin bulunduğu; ancak İdare kayıtlarında ruhsat verilen işyeri sayısının toplam 2864 olduğu tespit edilmiştir. Yapılan hesaplamada 6360 sayılı Kanunla mahalleye dönüşen ve tüzel kişiliği kaldırılan köylerde ruhsatlandırılmış sayılan işyerleri göz önünde bulundurulmuş olup, bu verilere göre 1896 adet işyerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet gösterdiği; buna bağlı olarak da Belediyenin, işyeri açma ve çalışma ruhsat harcı geliri kaybına uğradığı anlaşılmaktadır.

Kamu idaresince, aktif işyerleri verilerinde İşyeri Açma Çalışma Yönetmeliğine göre ruhsat verilmeyen işyerlerinin de bulunduğu, 6360 sayılı Kanun ile mahalleye dönüşen ve ruhsatlandırılmış sayılan işyerlerine müdürlükçe yeni bir ruhsat verilmediğinden bulguda belirtilen sayıya ulaşılmayacağı ifade edilmişse de; bulguda belirtildiği üzere 6360 sayılı Kanunla mahalleye dönüşen ve tüzel kişiliği kaldırılan köylerde ruhsatlandırılmış sayılan işyerleri ile İşyeri Açma Çalışma Yönetmeliğine göre belediye tarafından ruhsat verilmeyen işyerleri de göz önünde bulundurulmuş olarak tespit yapılmıştır.

İdarenin yetki ve görev alanındaki iş yerlerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bulunup bulunmadığının takibinin sağlanması ve buna bağlı olarak da işyeri açma izni harcının zamanında tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 20: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

İdarenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve Kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (s), (ş) ve (z) fıkralarında;

Geçiş hakkı: İşletmecilere, elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve alt yapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlar ile kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden, üzerinden geçmeleri için tanınan hakları,

Geçiş hakkı sağlayıcısı: Geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dahil olmak üzere, taşınmaz sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahiplerini,

İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve alt yapısını işleten şirketi,

İfade ettiği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 22'inci maddesinin birinci fıkrasında "Geçiş Hakkının Kapsamı" belirlenmiş, 25'inci maddesinde de işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının anlaşma serbestisi çerçevesinde geçiş hakkına ilişkin anlaşmalar yapabileceği düzenlenmiştir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih 28510 sayılı Resmi Gazete'de "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik" yayımlanmıştır.

Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların yetkili olduğu ifade edilmiştir. 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiş olup geçiş hakkı ücretinin Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi'nde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve bu fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre belediyeler tarafından tarifede tavan olarak belirtilen miktarlara da riayet edilmek suretiyle geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere geçiş hakkı ücreti belirlenmesi ve bu ücretlerin geçiş hakkını kullanan işletmecilerden tahsil

edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; İdarenin yetki ve sorumluluk alanı içinde sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine belediye gelir tarifesinde yer verilmediği ve söz konusu gelir kaleminin tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı tespit edilmiştir.

İdarenin gelir kalemlerinden olan geçiş hakkı bedelinin tahakkuk ve tahsilatı için gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 21: Eğlence Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İşyerlerinin Bulunması

Belediye sınırları ile mücavir alanlar içerisinde faaliyet gösteren ve biletle girme zorunluluğu bulunmayan eğlence işletmeleri için mükellefiyet kayıtlarının oluşturulmadığı, ilgili işletmeler adına Eğlence Vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Konu" başlıklı 17'nci maddesinde, bu Kanun'un 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin Eğlence Vergisine tabi olduğu; "Mükellef" başlıklı 18'inci maddesinde, eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişilerin verginin mükellefi olduğu; "Matrah" başlıklı 20'nci maddesinin üçüncü fıkrasında, verginin matrahının biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerleri için mahiyetine göre çalışılan her gün için bu Kanun'un 96'ncı maddesine göre tespit edilecek miktar olduğu; "Nispet ve Miktar" başlıklı 21'inci maddesinde, biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden günlük 5 ila 100 TL arasında vergi alınacağı; "Verginin Ödenmesi" başlıklı 22'nci maddesinin üçüncü fıkrasında ise, biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde her aya ait verginin o ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılacağı hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre; biletle girilmeyen bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing gibi eğlence yerlerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu ve söz konusu yerleri işleten gerçek ve tüzel kişilerin eğlence vergisi mükellefi olduğu anlaşılmaktadır.

Urla Vergi Dairesi Müdürlüğünden alınan Urla ilçe sınırları içerisinde bulunan aktif işyerleri verilerinden yola çıkılarak yapılan incelemelerde; Belediye sınırları içerisinde faaliyetlerini devam ettiren ve biletle girme zorunluluğu bulunmayan bazı gece kulübü, bar,

canlı müzik işletmelerinin belediyenin Eğlence Vergisi mükellef kayıtlarında yer almadığı, bağlı olarak eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı ve İdarenin gelir kaybına uğradığı tespit edilmiştir.

İdare gelirlerinin artırılmasını ve mevzuata uygunluğu sağlamak için eğlence vergisi mükellefiyeti oluşturulması gereken eğlence yerleri tespit edilerek gerekli mükellefiyetlerin tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 22: Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsat Harcı Tahsil Edilmesine Esas Takibin Yapılmaması

Belediye sınırları içerisinde ulusal bayram günlerinde faaliyet gösteren işyerlerini tespite ilişkin bir takibin yapılmadığı, dolayısıyla tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının tahsil edilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına ilişkin "Konu" başlıklı 58'inci maddesinde; ulusal bayram günlerinde çalışmalarını belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesinin Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabi olduğu ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un "Mükellef" başlıklı 59'uncu maddesinde harcın mükellefinin, kendisine çalışma ruhsatı verilen gerçek veya tüzelkişi olduğu, "Harcın Tarifesi" başlıklı 60'ıncı maddesinde ise; harcın tutarının işin mahiyetine göre Kanun'da belirtilen sınırlar dahilinde 96'ncı madde uyarınca tespit edileceği, "Mükellefiyet Dönemi ve Harcın Ödenmesi" başlıklı 61'inci maddesinde ise; çalışma izninin kullanılacağı takvim yılının mükellefiyet dönemi olduğu, tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının makbuz karşılığında peşin olarak alınacağı ve harcı ödenmemiş ruhsatların geçerli olmayacağı belirtilmiştir.

2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinde; ulusal bayramın 29 Ekim günü olduğu ve 28 Ekim günü saat 13.00'ten itibaren başlayıp 29 Ekim gününe kadar devam ettiği belirtilmiştir. 2'nci maddesinde; ulusal bayram olan 29 Ekim günü özel iş yerlerinin kapanmasının zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, İdare tarafından ulusal bayram olan 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'na tekabül eden günlerde çalışacak işyerlerine ilişkin ruhsatlandırma çalışmasının yapılmadığı, bu nedenle idarenin ruhsat harcına ilişkin gelirden mahrum kaldığı tespit edilmiştir.

İdarenin gelir kaybına uğramaması için mevzuatta belirtilen esaslar çerçevesinde ulusal bayram günlerinde açık olan işyerlerine ilişkin gerekli tespitlerin yapılması ve söz konusu ruhsata ilişkin harcın tahakkuk ve tahsilinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Aynı Binada Farklı Sınıflardan Emlak Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Yapılan hatalı işlem devam ettiğinden Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular kısmında "Bulgu 4: Emlak Vergisi Uygulamalarında Hatalar Bulunması" başlığı altında bulgu konusu yapılmıştır.
İmar Cezalarına İlişkin Farklı Müdürlüklerde Tutulan Listeler Arasında Tutarsızlık Olması	2021	Yerine Getirilmedi	Yapılan hatalı işlem devam ettiğinden Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular kısmında "Bulgu 10: Tahakkuk ve Tahsilatı Yapılmayan İmar Para Cezalarının Bulunması" başlığı altında bulgu konusu yapılmıştır.
İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Yapılan hatalı işlem devam ettiğinden Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular kısmında "Bulgu 15: İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin

			Kullandırılmaması" başlığı altında bulgu konusu yapılmıştır.
Taşınmazların Değerleme İşlemlerinin Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Yapılan hatalı işlem devam ettiğinden Sayıştay Denetim Raporunun Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular kısmında "Bulgu 1: Taşınmazların Değer Tespit Çalışmalarının Tamamlanarak Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması ve İlgili Formların Oluşturulmaması" başlığı altında bulgu konusu yapılmıştır.
Toplu İş Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması	2021	Yerine Getirilmedi	Yapılan hatalı işlem devam ettiğinden Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular kısmında "Bulgu 17: Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu dışında hükümler konulması" başlığı altında bulgu konusu yapılmıştır.

Bazı Muhasebe Kayıtlarında Hatalı Hesap Kullanılması ve Kullanılması Gereken Bazı Hesapların da Kullanılmaması	2021	Kısmen Yerine Getirildi	Yapılan hatalı işlem kısmen düzeltilmiş olup, düzeltilmeyen kısım Sayıştay Denetim Raporunun Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular kısmında "Bulgu 3: Elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklara ilişkin birikmiş amortismanlar hesabının gerçek durumu yansıtması" başlığı altında bulgu konusu yapılmıştır.
--	------	-------------------------	--

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

İZMİR URLA BELEDİYESİ MALİ TABLOLARI

BİLANÇO

Kurum Kodu : 46.35.32.00

URLA BELEDİYESİ

Yıl : 2022

AKTİF HESAPLAR		Cari Yıl Tutar TL	PASİF HESAPLAR		Cari Yıl Tutar TL
1	DÖNEN VARLIKLAR	94.964.795,25	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	58.958.576,87
10	Hazır Değerler	48.045.700,95	30	Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	1.180.113,23
100	KASA HESABI	6.200,00	300	BANKA KREDİLERİ HESABI	0,00
102	BANKA HESABI	37.766.098,64	303	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	1.180.113,23
103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0,00	32	Faaliyet Borçları	9.783.461,28
108	DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	0,00	320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	9.783.461,28
109	BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	10.273.402,31	33	Emanet Yabancı Kaynaklar	4.934.523,28
11	Menkul Kıymet ve Varlıklar	1.900,00	330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	1.129.449,03
117	MENKUL VARLIKLAR HESABI	1.900,00	333	EMANETLER HESABI	3.805.074,25
12	Faaliyet Alacakları	42.846.117,21	36	Ödenecek Diğer Yükümlülükler	43.029.626,48
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00	360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	969.827,62
121	GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	42.503.816,99	361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	1.929.721,22
122	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	67,99	362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	1.017.716,81
126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	342.232,23	363	KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	0,00
13	Kurum Alacakları	200,35	368	VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI	39.112.360,83
139	DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI	200,35	37	Borç ve Gider Karşılıkları	0,00
14	Diğer Alacaklar	1.420.872,64	372	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	0,00
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	1.420.872,64	38	Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	23.875,31
15	Stoklar	1.326.004,55	381	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	23.875,31
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	1.326.004,55	39	Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	6.977,29
16	Ön Ödemeler	1.323.999,55	391	HESAPLANAN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	0,00
160	İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00	397	SAYIM FAZLALARI HESABI	6.977,29
161	PERSONEL AVANSLARI HESABI	0,00	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	56.840.838,62
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	1.323.999,55	40	Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	0,00
165	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER HESABI	0,00	400	BANKA KREDİLERİ HESABI	0,00
19	Diğer Dönen Varlıklar	0,00	43	Diğer Borçlar	52.313.522,81
197	SAYIM NOKSANLARI HESABI	0,00	438	KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ BORÇLAR HESABI	52.313.522,81
2	DURAN VARLIKLAR	366.061.872,45	47	Borç ve Gider Karşılıkları	4.455.986,00
22	Faaliyet Alacakları	2.117.486,78	472	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	4.455.986,00
220	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	89.306,73	48	Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	71.329,81
222	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	2.007.150,41	480	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI	71.329,81
226	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	21.029,64	481	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	0,00
24	Mali Duran Varlıklar	20.724.812,71	5	ÖZ KAYNAKLAR	345.227.252,21
240	MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	5.952.812,71	50	Net Değer	180.676.048,99
241	MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	14.772.000,00	500	NET DEĞER HESABI	180.676.048,99
25	Maddi Duran Varlıklar	341.656.279,46	57	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	96.027.547,12
250	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	197.793.373,60			

251	YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	83.140.811,18
252	BİNALAR HESABI	47.975.537,52
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	3.613.442,04
254	TAŞITLAR HESABI	11.770.174,05
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	9.773.768,50
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-18.797.421,57
258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	6.386.594,14
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	0,00
260	HAKLAR HESABI	3.749.791,44
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-3.749.791,44
29	Diğer Duran Varlıklar	1.563.293,50
294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	2.435.078,71
299	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-871.785,21

AKTİF TOPLAMI 461.026.667,70

Bilanço Dipnotları :		Cari Yıl Tutar TL
900	GÖNDERİLECEK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	0,00
901	BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	0,00
905	ÖDENEKLİ GİDERLER HESABI	0,00
906	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN KULLANILACAK ÖDENEKLER HESABI	0,00
907	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN ÖDENEKLER HESABI	0,00
910	TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	11.976.419,95
911	TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	11.976.419,95
920	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	17.113.462,51
921	GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	17.113.462,51
990	KİRAYA VERİLEN DURAN VARLIKLAR	51.650.611,77
999	DİĞER NAZIM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	51.650.611,77

570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	96.027.547,12
58	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	-4.618.271,44
580	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-4.618.271,44
59	Dönem Faaliyet Sonuçları	73.141.927,54
590	DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	73.141.927,54

PASİF TOPLAMI 461.026.667,70

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 46.35.32.00

Adı : URLA BELEDİYESİ

Yılı : 2022

Hesap Kodu	Kod 1	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl
630		GİDERLER HESABI	185.593.919,11
630	01	PERSONEL GİDERLERİ	46.752.924,09
630	02	SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	7.045.956,46
630	03	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	82.486.263,40
630	04	FAİZ GİDERLERİ	303.345,76
630	05	CARİ TRANSFERLER	1.528.242,88
630	07	SERMAYE TRANSFERLERİ	439.942,27
630	12	GELİRLERİN RET VE İADESİNDEN KAYNAKLANAN GİDERLER	1.647.461,32
630	13	AMORTİSMAN GİDERLERİ	11.750.623,62
630	14	İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ	28.546.635,74
630	20	SİLİNEBİLİR ALACAKLARDAN KAYNAKLANAN GİDERLER	1.104.099,55
630	25	KAMU İDARELERİNE BEDELSİZ OLARAK DEVREDİLEN MALİ OLMAYAN VARLIKLARDAN KAYNAKLANAN GİDERLER	29.697,31
630	99	DİĞER GİDERLER	3.958.726,71

GİDERLER TOPLAMI

185.593.919,11

Hesap Kodu	Kod 1	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl
600		GELİRLER HESABI	258.735.846,65
600	01	VERGİ GELİRLERİ	70.926.831,69
600	03	TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	61.181.289,18
600	04	ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	4.154.932,39
600	05	DİĞER GELİRLER	122.472.793,39

NET GELİR TOPLAMI

258.735.846,65

FAALİYET SONUCU (+/-)

**Cari Yıl
73.141.927,54**